

CERCETĂRI PRIVIND OPTIMIZAREA PROCESELOR DE MANAGEMENT SPECIFICE AGRICULTURII ECOLOGICE

Cuprins

I. Definirea alimentelor ecologice și convenționale, comparații privind beneficiile producției ecologice față de cea convențională și o estimare a posibilelor efecte ale alimentelor organice asupra sănătății.....	2
1.1. Ce sunt alimentele ecologice și convenționale	2
1.2. Comparație între alimente ecologice și produse convenționale.....	2
1.3. Estimare a posibilelor efecte ale alimentelor organice asupra sănătății	6
II. Cercetări privind poziționarea calității produselor ecologice românești în concordanță cu politicile agriculturii ecologice europene.....	10
III. O perspectivă asupra importanței certificării, costurilor, procedurii și tipurilor de certificare, precum și viabilității economice a gestionării producției ecologice.....	12
3.1. Denumirea (denumirile), etichetarea și logoul ecologic al UE.....	12
3.2. Mecanisme de garantare – control/ certificare și de sprijin pentru produsele ecologice	14
IV. Identificarea principalelor provocări și a principalelor oportunități pe piața alimentelor ecologice din România	15
4.1. Principalele provocări pe piața alimentelor ecologice din România.....	15
4.2. Principalele oportunități pe piața alimentelor ecologice din România.....	17
V. Instrumente de promovare și informare a consumatorilor cu privire la avantajele consumului de produse ecologice la nivel european și național	21
5.1. Instrumente de promovare a agriculturii ecologice și a siglei UE.....	22
5.1.1. Utilizarea achizițiilor publice ecologice (APE) și dezvoltarea cantinelor ecologice	23
5.1.2. Intensificarea rolului programelor pentru școli	24
5.1.3. Creșterea încrederii cumpărătorilor și prevenirea fraudei alimentare	24
5.1.4. Îmbunătățirea trasabilității	25
5.1.5. Participarea sectorului privat.....	26
5.2. Stimularea conversiei și întărirea întregului lanț de valorificare	27
5.2.1. Încurajarea trecerii la agricultura ecologică, a investițiilor și a schimbului de bune practici.....	27
5.2.2. Dezvoltarea analizelor din industrie pentru a crește transparența pieței	29
5.2.3. Sprijin în organizarea lanțului alimentar.....	29
5.2.4. Consolidarea procesării locale și de volum mic și promovarea tranzacționării pe lanțul scurt.....	30
VI. Crearea și implementarea unei politici privind calitatea produselor ecologice prin promovarea unor obiective strategice naționale care să ducă la schimbarea statutului României din exportator de “subvenție europeană” în vânzător important pe piața mondială a produselor cu valoare adăugată, ca strategie viitoare de creștere economică	32
6.1 Dezvoltarea managementului afacerilor în producția ecologică	32
6.2 Susținerea financiară pentru agricultura ecologică	33
6.3 Dezvoltarea comerțului exterior prin politici și strategii naționale	34

Autori: Popescu Anca Simina

Călin Raluca

I. Definirea alimentelor ecologice și convenționale, comparații privind beneficiile producției ecologice față de cea convențională și o estimare a posibilelor efecte ale alimentelor organice asupra sănătății

1.1. Ce sunt alimentele ecologice și convenționale

Cele mai comune definiții ale unui aliment produs organic subliniază tehnologia sau practicile și principiile de producție utilizate și/sau „filozofia organică” (de exemplu, Goldman & Hylton, 1972; Klosky&Tourte, 1998, FAO, 1999; Bourn&Prescott, 2002). Astfel, în timp ce unele definiții evidențiază dimensiuni precum „sisteme de producție biologice” sau „sisteme naturale” (de ex., Klosky&Tourte, 1998) și „verde” sau „prietenos pentru mediu” (de exemplu, Goldman&Hylton, 1972), alții subliniază utilizarea limitată a substanțelor chimice artificiale în producția ecologică (de exemplu, FAO, 1999) sau filosofia sa generală (de exemplu, Torjusen, Nyberg & Wandel, 1999).

Vindigni & colab. (2002) au spus-o mai puternic atunci când autorii au susținut că termenul organic adesea se referă la o „revendicare de proces” și nu la o „revendicare de produs”.

Spre deosebire de producția agricolă convențională, creșterea ecologică a plantelor și animalelor este definită folosind linii directe generale, conturate pentru prima dată de o organizație privată în 1924 (Sundrum, 2001) și în continuare dezvoltată de “Federația Internațională a Mișcărilor pentru Agricultură Ecologică” (IFOAM, 1996).

“Producția ecologică este un sistem global de producție alimentară și de gestionare agricolă care combină cele mai bune practici de mediu și de acțiune climatică, un nivel înalt al biodiversității, conservarea resurselor naturale și aplicarea unor standarde înalte privind bunăstarea animalelor și a unor standarde de producție ridicate care îndeplinesc cerințele tot mai multor consumatori, care doresc produse obținute cu ajutorul unor substanțe și procese naturale. Astfel, producția ecologică joacă un dublu rol social, deoarece, pe de o parte, alimentează o piață specifică ce răspunde cererii de produse ecologice a consumatorilor, iar, pe de altă parte, furnizează bunuri disponibile public care contribuie la protecția mediului și la bunăstarea animalelor, precum și la dezvoltarea rurală.”¹

1.2. Comparație între alimente ecologice și produse convenționale

Deși atributele asociate cu alimentele ecologice pot fi dificil de identificat doar prin inspecție vizuală, majoritatea consumatorilor cumpără produse ecologice din cauza percepției

¹ Regulamentul (Ue) 2018/848 Al Parlamentului European și Al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului

că aceste produse au atribute unice (și în unele cazuri superioare) în comparație cu alternativele cultivate în mod convențional (Vindigni et. al, 2002). Pe de altă parte, un motiv major pentru care unii consumatori nu cumpără alimente organice este legat de percepția că astfel de alimente nu sunt mai bune decât alternativele lor produse în mod convențional (Jolly et al., 1989).

Mai multe studii au evaluat dacă există diferențe între alimentele ecologice și cele convenționale atât din perspectiva producătorului (sau a ofertei), cât și a consumatorului (sau a cererii). Evaluările din partea ofertei s-au concentrat în general pe randament, preț de producător și comparații de rentabilitate. În schimb, studiile din partea cererii au investigat diferențele în ceea ce privește caracteristicile biofizice și chimice (de exemplu, nutritive, senzoriale și siguranța alimentelor), precum și preferințele consumatorilor și prețurile de vânzare cu amănuntul. În această secțiune este oferită o evaluare a constatărilor cheie din diferite studii.

a) Comparația producției, prețului de producător și rentabilității

O evaluare a ofertei, a diferențelor dintre produsele ecologice și cele convenționale este importantă în special pentru ecologiști și umaniști (a se vedea tabelul 1), sau pentru consumatorii care au o „orientare externă” (Gunter&Furnham, 1992) și tind să răspundă la beneficiile sau impactul creșterii producției ecologice. Astfel de consumatori consideră că sistemele convenționale de producție pot genera efecte în afara amplasamentului, cu impact negativ asupra societății. Alți consumatori aleg să recompenseze producătorii despre care, acești consumatori, consideră că folosesc, de exemplu, metode de producție ecologice (Davis, 1994).

Cele mai multe comparații economice ale performanței sistemelor de producție ecologice față de cele convenționale se concentrează pe producțiile comercializabile (de exemplu, randamentul) sau pe alte atribute de calitate conexe, la o anumită perioadă de timp. În general, comparațiile pe mai mulți ani sunt limitate. Rezultatele comparațiilor cu o singură perioadă ar trebui, prin urmare, interpretate cu prudență, deoarece, prin natura sa, performanța (biofizică) a agriculturii ecologice trebuie să se bazeze pe analiza întregii ferme (de exemplu, implicând toate culturile într-o rotație) și nu pe o singură întreprindere pentru un an dat.

În general, sistemele de producție ecologică generează producții mai mici în comparație cu alternativele cultivate în mod convențional. Literatura de specialitate sugerează, de asemenea, că producția din sistemele de producție ecologică tine să varieze în funcție de faza de conversie la producția ecologică (FAO, 2002). Unele studii raportează pierderi de randament după trecerea de la producția convențională la cea ecologică, amplexarea pierderii

de producție depinzând de factori precum regimul de management (anterior) (în cadrul producției convenționale), caracteristicile biologice inerente ale terenului și experiența fermierului (FAO, 1999).

De exemplu, într-un studiu pentru Danemarca, Halberg & Kristensen (1997) au raportat recolte organice cu 20 până la 30% mai mici decât culturile cultivate în mod convențional și au atribuit acest lucru în primul rând scăderii azotului din sol, presiunii buruienilor și problemelor dăunătorilor și bolilor. Studiile pentru alte regiuni din Europa au raportat producții de cereale de 60-70% din producția convențională, cu 20-50% mai mici pentru legumele ecologice și cu 75% mai mici pentru cartofi (Conolly, 2002).

Într-un studiu din Canada, Entz et al. (1998) au raportat că recoltele din fermele ecologice au fost cu aproximativ 30-50% mai mici comparativ cu fermele convenționale comparabile. În schimb, sondajul a constatat că randamentul mediu pentru afine, merișoare și pere organice a fost mai mare decât alternativele cultivate în mod convențional. Afinele organice au generat un randament cu 38% mai mare decât cel al afinelor cultivate în mod convențional, în medie. (Tabelul nr.1)

Tabel nr.1 Comparația produselor cultivate folosind metode organice versus metode convenționale

	Diferența de randament organic (%)	Primă de preț organic (%)
<i>a) Legume</i>		
Sparanghel	-55	0.5
Fasole	-12	18
Sfecla	-56	229
Brocoli	-44	59
Porumb dulce	52	5
Varză	-37	97
Morcovi	-40	236
Conopidă	-55	26
Usturoi	-8	11
Salată verde	-52	33
Ceapă uscată	-63	159
Dovlecei	-44	9
Napi	-6	7
Dovleac/Dovlecel	-27	14
Roșii	-23	66
<i>b) Fructe</i>		

Merele	-21	73
Afine	38	41
Merișoare	30	112
Nectarine	-48	37
Piersici	-30	5
Pere	22	62
Zmeură	-9	-16
Căpșune	-9	-1

Sursă: (Entz et al.1998, p.216)

Un sondaj mai recent realizat de Statistics Canada care acoperă 11.000 de fermieri de fructe și legume pe o perioadă de doi ani (2018-2019) iar majoritatea fructelor și legumelor ecologice au producții mai mici în comparație cu alternativele convenționale.

Parson (2002) a atribuit randamentele organice mai mari gestionării prudente a buruienilor, dăunătorilor și bolilor. În plus, Parson (2002) a remarcat că suprafețele mici gestionate în mod obișnuit de producătorii ecologici permit o activitate mai intensivă.

Rosen (1974) a susținut că bunurile sunt prețuite de consumatori pe baza atributelor lor generatoare de utilitate și că aceștia evaluează caracteristicile produsului atunci când iau o decizie de cumpărare. În plus, prețul de piață observat pentru produsele alimentare este un agregat al prețurilor implicite pentru caracteristicile produsului constitutiv. Astfel, prețurile produselor nu numai că oferă semnale despre caracteristicile inerente de calitate ale unui produs, ci reflectă și valoarea inputurilor utilizate în producerea unor astfel de bunuri agricole.

b) Comparație nutritivă, senzorială și pentru siguranța alimentelor

Atributele nutritive, senzoriale și de siguranță alimentară influențează alegerea consumatorului între alimente organice și cele produse în mod convențional (Bourn & Prescott, 2002). Prin urmare, mai multe studii au comparat alimentele organice și cele mai multe produse în mod convențional utilizând astfel de atribute.

Există mai multe atribute noneconomice pe care cumpărătorii le iau în considerare atunci când compară produsele ecologice cu alternativele cultivate în mod convențional. Deși, în general, cumpărătorii leagă calitatea produselor cu aspectul acestuia (Beharrell & MacFie, 1991), Goldman & Clancy (1991) au raportat o relație între dorința consumatorului de a accepta imperfecțiunile și comportamentul de cumpărare a produselor ecologice. În general, aspectul tinde să fie mai puțin important în rândul consumatorilor cu o mare preferință pentru produsele ecologice și fără pesticide (Lin et. al., 1986). Gustul produs (adică aroma), prospețimea și perioada de valabilitate sunt alte caracteristici pe care cumpărătorii le iau în considerare în deciziile de cumpărare. Există dovezi empirice contrastante cu privire la rolul

pe care îl joacă gustul, prospețimea și durata de conservare în deciziile consumatorilor. De exemplu, unele studii au raportat că cei mai mulți consumatori nu percep nicio diferență în gustul alimentelor ecologice față de alternativele cultivate în mod convențional (Jolly și Norris, 1991; Sparling și colab., 1992), în timp ce alte studii raportează un gust mai bun pentru produse ecologice (Estes și colab. .al., 1994; The Parker, 1996). Diferențele și concluziile cu privire la gust, prospețime și termen de valabilitate, acolo unde există, par a fi legat de obiceiurile de cumpărare a alimentelor existente (organice versus non-organice) ale respondentului la sondaj (Sparling et. al., 1992).

Majoritatea studiilor au folosit diverse metode de cercetare, un număr substanțial dintre ele investigând impactul diferitelor tipuri și niveluri de doze de îngrășămintă asupra caracteristicilor nutritive, senzoriale și de siguranță a alimentelor (de exemplu, Schuphan, 1994; Srikumar și Ockerman, 1991; Peavy și Greig, 1992). Warman și Havard, 1998). Alte studii au analizat conținutul nutritiv și chimic al alimentelor organice și convenționale achiziționate din magazinele cu amănuntul (de exemplu, Smith, 1993; Wolfson și Shearer, 1981).

Mai mult, alte studii care au investigat percepția conform căreia alimentele cultivate organic au o contaminare chimică și microbiană mai mică decât alimentele produse în mod convențional (de exemplu, Slănina, 1995; Tauxe și colab., 1997; Acker și colab., 1998; Avery, 1998; Schmidt, 1999; Lo și Mathew, 2002) au prezentat, de asemenea, concluzii contrastante. Astfel, nu este clar că, per total, alimentele organice sunt mai sigure decât alimentele convenționale. Percepția conform căreia organicul este asociat cu mai puține reziduuri chimice sau deloc, de exemplu, este uneori pusă la îndoială din cauza potențialului de contaminare în timpul procesării și a posibilității de a amesteca produse organice și convenționale în lanțul de distribuție alimentară. Există, de asemenea, posibilitatea ca produsele ecologice să prezinte un risc mai mare de contaminare microbiană decât alimentele convenționale, deoarece utilizarea crescută a gunoiului de grajd (spre deosebire de îngrășământul chimic) în agricultură ecologică poate crește incidența contaminării cu agenți patogeni precum speciile de Salmonella și E. coli. (Tauxe și colab., 1997). Cu toate acestea, astfel de riscuri pot fi reduse prin practici de management adecvate (Wang et al., 1996; Hussein, 2000; Gagliardi și Karn, 2000).

1.3. Estimare a posibilelor efecte ale alimentelor organice asupra sănătății

În ultimele decenii, consumatorii au început să caute alimente mai sigure și mai bine autentice, produse în sisteme ecologice, de calitate sau locale. Se crede pe scară largă că

alimentele produse organic satisfac cerințele de mai sus. Numărul total de studii care analizează calitatea și siguranța alimentelor organice față de alimente convenționale crește rapid.

Studiile privind impactul pe termen lung al produselor alimentare ecologice asupra sănătății umane sunt foarte greu de stabilit. Există mai mulți factori care împiedică concluziile. Complicația predominantă este biodisponibilitatea - modul în care un compus este absorbit de corpul uman. Mai mult, fiecare organism reacționează diferit la un produs alimentar și este imposibil de prezis această reacție. Astfel, sunt disponibile puține informații despre corelația dintre dieta ecologică și starea de sănătate a consumatorilor. Cu toate acestea, până acum s-au făcut câteva eforturi.

Există mai multe tipuri de studii comparative efectuate pe oameni. Toate trebuie să ofere un control cât mai mare posibil, pentru a exclude orice factori de denaturare. „Studiile de intervenție” includ un grup de oameni, unde singurul element diversificat este dieta. Setul de alți factori ar trebui să fie stabil, prin urmare sunt preferate în special persoanele care au același stil de viață în aceleași condiții (de exemplu, în închisori, orfeline sau mănăstiri). Mai mult, ar trebui să fie un ”studiu orb”, în care un voluntar nu cunoaște tipul de dietă aplicată. În plus, este posibil un studiu „încrucișat”, atunci când diferite faze de testare ale experimentului sunt efectuate consecutiv. Rezultatele sunt obținute prin analiza biomarkerilor, arătând potențialele răspunsuri de sănătate. Studiul „observațional” include un grup mai mare de persoane revizuite cu chestionare. Voluntarii se raportează ei înșiși, așa că studiul nu este pe deplin controlat, iar dieta este doar unul dintre o serie de factori luați în considerare.

Fuchs et al. (2005) au analizat starea fizică și psihică a două grupuri de călugărițe. Au urmat diferite diete, convenționale și biodinamice (asemănătoare cu cele organice), timp de o lună. Călugărițele din ultimul grup au prezentat o tensiune arterială mai scăzută și au înregistrat parametri imunitari mai buni decât cei din dietă convențională. Mai mult, ei și-au evaluat bunăstarea generală, starea fizică și activitatea mentală ca fiind semnificativ mai bune în timpul experimentului. Călugărițele care consumau alimente organice au suferit de dureri de cap mai rar decât înainte și au avut o capacitate crescută de a face față stresului. Cu toate acestea, toate călugărițele erau conștiente de tipul de dietă pe care o țineau, astfel încât rezultatele nu pot fi sigure din cauza efectului potențial „placebo”.

Alte două studii comparative de intervenție privind efectul asupra sănătății al alimentelor consumate au vizat reacțiile biomarkerilor pentru procesele redox după consumul de mere și vin roșu din diferite sisteme de producție (Akçay et al., 2004; Briviba et al., 2007). Nu au fost observate diferențe semnificative.

Experimentele menționate mai sus au fost studii cu o singură masă. Un studiu de cercetare comparativă mai dezvoltat, realizat de Stracke et al. (2008) a inclus adăugarea de morcovi organici și convenționali la dietă obișnuită a două grupuri de voluntari pentru o perioadă de 2-3 săptămâni. Parametrii măsurați au fost nivelurile de vitamina C și E din plasmă, ratele hematologice de bază, oxidarea LDL, precum și activitatea antioxidantă a plasmiei sanguine. În ceea ce privește parametrii menționați mai sus, nu s-au observat diferențe semnificative, dar nivelul luteinei plasmatică a fost mult mai mare în sângele persoanelor care consumau morcovi organici.

Caris-Veyrat și colab. (2004) au efectuat cercetări similare asupra persoanelor care consumă timp de 3 săptămâni piure de roșii produs ecologic și convențional. Studiul nu a arătat diferențe semnificative în biodisponibilitatea vitaminei C, beta-carotenului și licopenului între grupurile analizate.

Experimentele descrise nu au fost studii dietetice pe deplin controlate, deoarece produsele alimentare organice și convenționale erau doar suplimente la dieta obișnuită. Prin urmare, rezultatul final nu ar trebui considerat drept determinant.

Cercetări efectuate în Italia au implicat 10 bărbați sănătoși care consumau produse organice sau convenționale pentru o perioadă de 2 săptămâni (Di Renzo et al., 2007). După dieta organică s-a observat o activitate antioxidantă plasmatică crescută. Cu toate acestea, analiza statistică a fost incompletă și nu a putut fi desprinsă nicio concluzie cu privire la diferențele semnificative. Mai mult, a doua fază a experimentului s-a bazat pe culturi mai mature, deoarece acestea au fost recoltate ulterior. Cu toate acestea, analiza proprietăților antioxidante ale legumelor, fructelor, vinului și laptelui utilizat a confirmat calitatea nutrițională mai bună a probelor organice (Di Renzo et al., 2007).

Un alt studiu a inclus o intervenție alimentară încrucișată controlată pe un grup de 16 persoane hrănite organic și convențional pe două perioade de câte 3 săptămâni (Grinder-Pedersen și colab., 2003). Parametrii măsurați au fost nivelurile de flavonoide excretate, precum și un conținut de markeri de apărare oxidativă selectați în plasma sanguină. Au apărut diferențe semnificative în excreția urinară de kaemferol și quercetină care au avut niveluri mai ridicate după perioada de dietă organică. Conținutul markerilor analizați în plasmă a fost similar pe parcursul întregului experiment - cu toate acestea, oxidarea proteinelor și capacitatea antioxidantă a plasmiei au fost mai mari după consumul de alimente organice. Legumele și fructele folosite în ambele tipuri de dietă proveneau din regiuni geografice similare, dar au existat variații în unele dintre produsele vegetale date în diferite perioade.

Prin urmare, nu este clar dacă rezultatul final a fost un efect al diferitelor metode de producție sau al diferitelor soiuri de alimente vegetale (Grinder-Pedersen și colab., 2003).

Un studiu numit PARSIFAL a implicat aproximativ 14.000 de copii din 5 țări europene. Experimentul a comparat starea de sănătate a unui grup de copii care consumă alimente fie biodinamice, fie organice și a unui grup care consumă alimente produse în masă, disponibile în mod obișnuit pe piața alimentară convențională (Alfven et al., 2006). Copiii din primul grup au prezentat mai puține alergii și greutate corporală mai mică decât cei din celălalt grup.

Un studiu realizat în Țările de Jos (KOALA Birth Cohort Study) a implicat 2.700 de nou-născuți și mamele acestora. Ca urmare a consumului de produse lactate organice a existat un risc redus de eczemă la copii (Kummeling et al., 2008). Conform Rist et al. (2007), consumul de astfel de produse a fost, de asemenea, asociat cu un conținut crescut de CLA în laptele matern al mamelor.

Oamenii care consumă alimente organice au de obicei un stil de viață diferit față de consumatorii convenționali. Factori precum condițiile de viață, modelul nutrițional, obiceiurile alimentare și sportul sunt la fel de importanți pentru sănătatea umană ca și calitatea produselor alimentare consumate. Prin urmare, o adevărată evaluare comparativă a stării de sănătate a oamenilor care consumă alimente din diferite sisteme de producție este foarte dificil de realizat. Există mai multe studii observaționale care arată că persoanele care urmează o dietă organică își evaluează starea de sănătate mai bine decât alții (Rembiaikowska et al., 2008), dar acest rezultat nu poate fi separat de aspectele menționate mai sus, ale stilului de viață.

În mod similar, așa cum a fost cazul animalelor de laborator, consumul de legume și fructe organice poate diminua expunerea la reziduurile de pesticide. Diverse substanțe chimice, utilizate în mod obișnuit de fermieri pentru a-și proteja culturile de dăunători și boli, sunt considerate periculoase pentru sănătatea umană datorită activității genotoxice, cancerigene, mutagene și teratogene. Curl și colab. (2003) și Lu și colab. (2006) au arătat că tinerii care consumă materii prime organice consumă semnificativ mai puține pesticide organofosforice decât alții. Concluzia s-a bazat pe conținutul de metaboliți ai pesticidelor din urină. Prin urmare, nu numai valoarea nutrițională este un avantaj al alimentelor ecologice, ci și siguranța alimentară.

II. Cercetări privind poziționarea calității produselor ecologice românești în concordanță cu politicile agriculturii ecologice europene

Producția ecologică reprezintă „un sistem global de management agricol și de producție alimentară care combină cele mai bune practici de mediu și de acțiune climatică, un nivel ridicat de biodiversitate, conservarea resurselor naturale și aplicarea unor standarde înalte de bunăstare a animalelor și standarde înalte de producție care îndeplinesc cerințele din ce în ce mai mulți consumatori, care își doresc produse obținute cu ajutorul unor substanțe și procese naturale”.

Comisia a prezentat un proiect legislativ pentru un nou set de principii de comportament privind producția ecologică și un nou plan de acțiune al UE privind producția ecologică în martie 2014. În iunie 2018 a fost publicat noul Regulament al Consiliului (UE) nr. 2018/848 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și se va aplica din ianuarie 2022 iar până atunci vor fi finalizate și publicate reglementările de aplicare și actele delegate. Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice acoperă toate etapele lanțului de aprovizionare ecologic (acvacultură și sectoarele zootehnice), cum ar fi vânzarea cu amănuntul, distribuția și prelucrarea alimentelor, precum și regulamentele de punere în aplicare conțin norme mai detaliate.

Pe lângă legislația specifică producției ecologice, alimentele ecologice trebuie să respecte legislația alimentară generală și anume Regulamentul (CE) nr. 178/2002. Producția ecologică intră în sfera de aplicare a Regulamentului nr. 882/2004 privind controalele oficiale, care a fost modificat recent prin Regulamentul (UE) nr. 2017/625, cu aplicarea acestor prevederi din 14 decembrie 2019.

În conformitate cu legislația alimentară generală, trebuie asigurată trasabilitatea în toate etapele de producție, procesare și distribuție, de către companiile alimentare și de hrana animalelor. Aceștia trebuie să fie capabili să identifice companiile cărora le-au fost livrate produsele și să urmărească originea intrărilor din lanțul alimentară către furnizorul lor imediat (numită și abordarea „un pas înainte, un pas înapoi”). Acest lucru se aplică tuturor tipurilor de alimente. Lindh & Olsson 2010 a descoperit că obiectivele fiecărui actor în obținerea și menținerea trasabilității pe întregul lanț de aprovizionare au fost împărțite în trei categorii (siguranța și calitatea alimentelor, gestionarea lanțului de aprovizionare și a resurselor interne și comunicarea cu consumatorii), evidențiind valoarea relațiilor apropiate între actori atunci când se adresează preocupărilor consumatorilor cu privire la caracteristicile procesului și ale produsului, cum ar fi atributul organic imperceptibil. În plus, deoarece trasabilitatea ar trebui

să permită confirmarea stării ecologice a mărfurilor de-a lungul lanțului de aprovizionare, scopul unei verificări a trasabilității este:

- verificarea certificării ecologice a acestora;
- să identifice toți operatorii implicați;
- să urmeze traseul produsului înapoi la origine și să limiteze problema, în caz de nerespectare a reglementărilor, împiedicând astfel produsele în cauză să ajungă la consumatori.

Comisia a adăugat un modul pentru importurile de produse ecologice instrumentului online de monitorizare a importurilor de alimente și hrană pentru animale, denumit Sistem de control și expertiză al comerțului (TRACES) și instituit prin Decizia Comisiei nr. 2004/292/CE în conformitate cu Directiva 90/425/CEE a Consiliului. Astfel, din octombrie 2017, organele de control trebuie să elibereze certificate de inspecție electronică (COI) care însoțesc fiecare lot de produse ecologice importate. Pentru a oferi date statistice mai cuprinzătoare privind importurile și, mai ales, pentru a îmbunătăți trasabilitatea produselor ecologice, a fost introdus modulul TRACESCOI. Pentru a obține și comercializa produsele ecologice care poartă etichete și logo-uri specifice, producătorii trebuie să urmeze un proces strict care trebuie urmat cu exactitate, pe toată trasabilitatea produsului. Astfel, înainte de a obține bunuri agricole care pot fi reclame sub termenul „produs ecologic” ferma trebuie să suporte o perioadă de conversie de minimum doi ani. Pe parcursul întregului lanț de obținere a mărfurilor ecologice, operatorii trebuie să respecte în mod constant regulile stabilite în legislația comunitară și națională. Aceștia trebuie să își supună activitatea unor vizite de inspecție, efectuate de organisme de control și certificare, pentru a verifica respectarea prevederilor legislației în vigoare privind producția ecologică.

Potrivit raportului special CCE nr. 4/2019 verificările de trasabilitate s-au dovedit a dura mult și uneori dificile din diferite motive, precum:

- „complexitatea lanțului de aprovizionare;
- utilizarea diferitelor baze de date nearmonizate din punct de vedere al conținutului lor creează probleme legate de evaluarea autenticității certificatelor ecologice; în plus, aceste baze de date nu sunt practice dacă nu este cunoscut organismul de control al operatorului;
- anumite autorități competente din statele membre manifestă o lipsă de coordonare între ele”.

În România, organisme private de inspecție și certificare asigură controlul și certificarea produselor ecologice. Având în vedere criteriile stabilite prin Ordinul nr. 895/2016 de imparțialitate, competență și independență, aceste organisme private sunt avizate

de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR). Aprobarea de către MADR a organismelor de inspecție și certificare este obligatoriu precedată de acreditarea acestora, obținută de la un organism împuternicit în acest scop. Operatorii care în urma controalelor, demonstrează, că au respectat regulile de producție, vor primi certificatul de producție ecologică și își vor putea marca marfa cu titulatura „ecologic”. Pe un produs ecologic, pe etichetă aplicată acestuia trebuie să fie menționate următoarele: siglele, codul și denumirea organismului de inspecție și certificare care a efectuat inspecția, referința la producția ecologică. Pentru a fi identificate de către consumatori că produsele au fost obținute în conformitate cu metodele de producție ecologică, sigla națională specifică produselor ecologice, împreună cu sigla comunitară sunt folosite pentru completarea etichetării. Astfel, consumatorii în momentul în care se află la raft și aleg produse care poartă sigla națională și sigla comunitară pot fi siguri că: „cel puțin 95% din ingredientele bunului au fost realizate în conformitate cu abordarea producției ecologice, iar produsul respectă standardele de producție ecologică. În plus, produsul va purta numele producătorului, procesatorului sau vânzătorului și numele sau codul organismului de inspecție și certificare” (MADR 2020). Ordinul MADR nr. 895/2016 prevede că organele de control verifică și trasabilitatea produselor în toate etapele de producție, procesare și distribuție, în conformitate cu art. 27 alin. (13) din Regulamentul (CE) nr. 834/2007 și trebuie să verifice existența tuturor documentelor contabile care asigură trasabilitatea produselor certificate. Astfel, certificatul de tranzacție, eliberat de organele de control, asigură asigurarea trasabilității și a verificării stării produselor, urmând a fi emis pentru fiecare vânzare a produselor certificate. În măsura în care vânzarea are loc în zile diferite, operatorul va solicita eliberarea unui certificat de tranzacție pentru fiecare zi. Ca urmare a informațiilor obținute din MADR (2020) privind datele privind certificatele de tranzacție emise de organele de control din România, în perioada ianuarie – august 2019, pentru care s-a asigurat trasabilitatea, acestea au avut un număr total de 3494, pentru o cantitate totală de 367.005,61 tone și 11.389,50 litri (numai în iulie 2019) de produse comercializate sau prelucrate, cu destinație finală, atât tari UE cât și non-UE. Tipurile de operatori care au primit certificatele de tranzacție sunt: producători, comercianți, importatori, procesatori.

III. O perspectivă asupra importanței certificării, costurilor, procedurii și tipurilor de certificare, precum și viabilității economice a gestionării producției ecologice

3.1. Denumirea (denumirile), etichetarea și logoul ecologic al UE

Operatorii care activează în producția și/sau comercializarea produselor agricole (sau piscicole) crude sau prelucrate pot folosi termenul „ecologic” (sau variații) în etichetare și

publicitate, doar dacă respectivele produse respectă toate prevederile și criteriile relevante. Astfel, în cazul alimentelor procesate, cel puțin 95 % (în greutate) din ingredientele de origine agricolă trebuie să fie ecologice.

Întrucât producția ecologică interzice utilizarea OMG-urilor, termenul „ecologic” nu poate fi folosit pentru a desemna un produs fabricat sau derivat dintr-un OMG și, de asemenea, pentru a desemna un produs a cărui compoziție ar impune etichetarea ca produs care conține OMG-uri. În plus, este interzisă utilizarea terminologiei care să facă referire la o denumire ecologică (de exemplu, prin utilizarea unei mărci comerciale) care ar putea induce în eroare consumatorii. Cu toate acestea, dacă un produs respectă normele de producție ecologică și, prin urmare, poate face această afirmație în întreaga UE, denumirea „ecologic” nu are efecte identice în diferitele limbi ale Comunității. În funcție de limbă în cauză, alți doi termeni pot fi folosiți pentru a desemna „ecologic”, și anume „organic” sau „biologic”. În unele limbi (de exemplu, germană, letonă și slovacă), operatorii pot folosi chiar mai mult de unul dintre cele trei cuvinte (care înseamnă literal) „organic”, „biologic” și „ecologic”, fără a exista vreo diferență în sensul lor prin indicații obligatorii și un logo UE.

Etichetarea unui produs prezentat ca ecologic trebuie, să includă identitatea organismului de control (țara și numărul de cod). Un singur logo al Uniunii Europene a fost adoptat oficial în martie 2010 și este reprezentat de un simbol denumit Eurofrunză (o frunză stilizată cu marginea sa fiind alcătuită din 12 stele, așezată pe un fundal verde) An anul 2013 acesta era familiar doar unui rezident al UE din patru. Logo-ul este acum obligatoriu pe ambalajul produselor alimentare ecologice preambalate. Utilizarea sa este opțională pentru produsele importate din țări non-UE. Atunci când este utilizată sigla ecologică UE, operatorul trebuie să furnizeze și informații despre locul unde au fost produse materialele agricole constitutive (agricultura UE și/sau din afara UE).

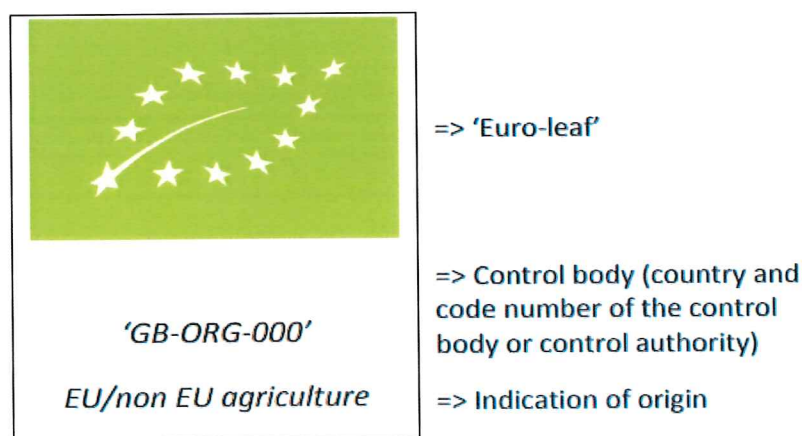

Figura nr.1

Există, de asemenea, prevederi specifice aplicabile pentru etichetarea ecologică a hranei pentru animale, a produselor derivate din culturi în conversie și a semințelor (sau a produselor de înmulțire a plantelor). Producțiile și produsele care respectă reglementările ecologice europene pot fi indicate, opțional, de diferite tipuri de sigle suplimentare naționale sau private. Cu toate acestea, ori de câte ori include și denumirea „ecologic” (sau ceva care implică acel termen), orice etichetă sau indicație opțională comparabilă trebuie să aibă asociată o etichetă ecologică a UE, iar produsul în cauză trebuie să îndeplinească cerințele asociate.

3.2. Mecanisme de garantare – control/ certificare și de sprijin pentru produsele ecologice

Statele membre trebuie să pună în aplicare un sistem de control pentru a monitoriza respectarea prevederilor aplicabile producției ecologice. Deși trebuie stabilit pe principiul unei evaluări a riscurilor, legislația UE prevede, de asemenea, ca verificarea operatorilor să fie efectuată cel puțin o dată pe an (cu excepția comercianților cu amănuntul și angro care vând numai produse ecologice preambalate). Autoritățile competente pot delega activitățile de control unor organisme de certificare acreditate, dar acestea trebuie totuși să desfășoare anumite activități de supraveghere (verificarea faptului că organismele acreditate sunt independente și că verificările lor sunt eficiente, informațiile referitoare la eventualele nereguli constatate fiind returnate în mod corespunzător etc.).

În cinci dintre statele membre ale UE (Danemarca, Estonia, Finlanda, Lituania și Țările de Jos), controalele sunt efectuate exclusiv de instituțiile din sectorul public. În patru state membre (Spania, Luxemburg, Malta și Polonia), sistemele de control sunt un amestec de instituții din sectorul public și privat. În celelalte state membre (19 țări), controalele sunt efectuate de instituții din sectorul privat, iar la începutul actualului deceniu, în UE existau aproximativ 190 de organisme de certificare.

Acțiunile UE nu se limitează la definirea standardelor și regulilor de control și certificare pentru activitățile ecologice. Recunoscând calitățile unice ale acestor tipuri de producție, Politica Agricolă Comună oferă sprijin financiar pentru promovarea și dezvoltarea acestora. În urma celei mai recente modificări a PAC și a finanțării acesteia pentru perioada 2014-2020, fermierii care respectă obligațiile „Regulamentului ecologic” (nr. 834/2007) au

primit plăți directe ale UE², în special în ceea ce privește componenta ecologică a acestora (plăți pentru practici agricole ecologice sau ecologice sau „măsuri verzi”).

Mai mult, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR³) promovează agricultura ecologică nu doar prin sprijinirea serviciilor de consultanță sau prin acțiuni colective și de cooperare, de exemplu, ci și prin măsuri de ajutor care favorizează conversia la aceste metode de producție ecologică. Pentru a evita dubla finanțare, statele membre sunt, de asemenea, scutite de obligația de a stabili alte criterii de selecție pentru proiectele subvenționate (cum ar fi criteriile menite să garanteze egalitatea de tratament între solicitanți) atunci când sunt implicate măsuri legate de agricultură ecologică.

Fondul European pentru Pescuit și Maritim (EMFF)⁴, devenit ulterior Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești (FEAMAP) a introdus acordarea de sprijin pentru conversia la acvacultura ecologică, comercializarea unor astfel de produse și investițiile în procesarea acestora. Pe lângă instrumentele de finanțare ale PAC și PCP, UE contribuie și la inițiative de cercetare și inovare în sectorul producției ecologice, în cadrul programului „Orizont 2020”. Reprezentanții sectorului și ai societății civile sunt grupați sub egida unei platforme tehnologice dedicate producției ecologice, care le permite să joace un rol esențial în identificarea nevoilor și priorităților de cercetare.

IV. Identificarea principalelor provocări și a principalelor oportunități pe piața alimentelor ecologice din România

4.1. Principalelor provocări pe piața alimentelor ecologice din România.

Potrivit Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, aproximativ 80% din producția ecologică de pe suprafața României este livrată pieței europene. Cele mai importante țări din Comunitate, care reprezintă piețe importante pentru produsele ecologice neprelucrate (materii prime ecologice), sunt: Germania, Țările de Jos, Elveția, Austria, Italia și Danemarca, care sunt și la rândul lor, furnizori principali de produse ecologice pentru România. Astfel, se observă că se livrează Comunității materii prime ecologice și se achiziționează produse finite.

² Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 al PE și al Consiliului de stabilire a normelor pentru plățile directe către fermierii care beneficiază de scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune (a se vedea articolul 43).

³ Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al PE și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) (în special articolul 29 din acesta).

⁴ Regulamentul (UE) nr. 508/2014 al PE și al Consiliului privind politica maritimă și de pescuit europeană Fond (a se vedea, în special, articolele 53, 68 și 69).

80% din aceste livrări intracomunitare includ materii prime precum cereale, fructe de pădure, semințe oleaginoase, ulei de floarea soarelui, miere, iar produsele prelucrate precum brânza, vin sau produse lactate de pe piața internă, împreună cu ouă sunt într-un procent scăzut.

Agricultura ecologică nu a avut o evoluție constantă în ultimii 10 ani, numărul operatorilor activi în acest domeniu înregistrând variații inconsistente specifice unui sector în aflat în fază incipientă de formare și consolidare după cum se poate observa din tabelul nr.2. Astfel, față de anul 2010 numărul operatorilor activi a crescut în 2011 de circa 3 ori iar în 2012 cu circa 70% față de anul anterior. Numărul operatorilor a scăzut ulterior constant până în anul 2017, după care se remarcă un ritm lent de creștere anuală de sub 8%. O evoluție similară se remarcă și în ceea privește suprafețele certificate în agricultură ecologică.

Tabel nr. 2: Dinamica operatorilor și a suprafețelor

Indicator	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Număr total de operatori certificați în agricultura ecologică	3.155	9.703	15.544	15.194	14.470	12.231	1.0562	8.434	9.008	9.821	10.210
Suprafața totală în agricultura ecologică (ha)	182.706,00	229.946,00	288.261,00	301.148,00	289.251,79	245.923,90	226.309	258.470,92	326.259,55	395.227,97	468.887,05
Cereale total (ha)	72.297,80	79.167,00	105.149,00	109.105,00	102.531,47	81.439,50	75.198,31	84.925,51	114.427,49	126.842,95	134.170,21
Leguminoase uscate și proteaginoase pentru producția de boabe (inclusiv semințe și amestecuri de cereale și leguminoase) (ha)	5.560,22	3.147,36	2.764,04	2.397,34	2.314,43	1.834,35	2.203,78	4.994,66	8.751,13	7.411,05	5.709,97
Plante tuberculifere și rădăcinoase total (ha)	504,36	1.074,98	1.124,92	740,75	626,99	667,55	707,02	665,54	505,66	515,63	387,30
Culturi Industriale (ha)	47.815,10	47.879,70	44.788,70	51.770,80	54.145,17	52.583,11	53.396,86	72.388,33	80.193,08	78.350,29	91.638,97
Plante recoltate verzi (ha)	10.325,40	4.788,49	11.082,90	13.184,10	13.493,53	13.636,48	14.280,55	20.350,75	28.253,75	37.660,85	53.718,20
Alte culturi pe teren arabil (ha)	579,61	851,44	27,77	263,95	29,87	356,22	258,47	88,25	112,79	2,07	0
Legume proaspete (inclusiv pepeni) și căpșuni (ha)	734,32	914,08	896,32	1.067,67	1.928,36	1.210,08	1.175,33	1.458,78	983,10	804,29	847,79
Culturi permanente livezi vită- de- vie, arbuști fructiferi, nuci etc. (ha)	3.093,04	4.166,62	7.781,33	9.400,31	9.438,53	11.117,26	12.019,81	13.165,41	18.569,27	22.143,43	22.219,42
Culturi permanente pășuni și fânețe (ha)	31.579,1	78.197,5	105.836,00	103.702,00	95.684,78	75.853,57	57.611,65	50.685,74	66.890,44	115.420,14	155.038,18
Teren necultivat (ha)	10.216,80	9.758,55	8.810,73	9.516,33	9.058,66	7.225,85	9.457,20	9.747,94	7.572,80	6.077,27	5.157,18

Sursa: Date comunicate de către organismele de control aprobate de MADR

Sursă: <https://www.madr.ro/docs/agricultura/agricultura-ecologica/2021/Dinamica-operatorilor-si-a-suprafetelor-agri-eco-update-28.06.2021.pdf>

Potrivit Ministerului Agriculturii din România, măsurile de sprijin existente pentru perioada de conversie acordate în temeiul articolului 68 din Regulamentul (CE) 79/2009, au fost cele care au susținut această creștere a suprafeței. Cel de-al doilea pilon al Politicii Agricole Comune include în măsurile de intervenție sectorul ecologic, cu un buget de aproximativ 200 de milioane de euro, ce reprezintă din planul de dezvoltare rurală un procent de aproximativ 2,5%. Agricultura ecologică în România reprezintă aproximativ 3% din suprafața agricolă totală a țării de 14,7 milioane de hectare, respectiv circa 470.000 de hectare. Circa jumătate din această suprafață este dedicată cultivării cerealelor și a plantelor

pentru prelucrare industrială, care se află în principal în câmpiile Satu Mare, Arad, Timiș și Dobrogea.

Piața BIO din România este generată în principal de ofertă, deoarece prezența produselor pe piață stârnește de fapt interesul consumatorilor. Apariția pieței românești implică într-adevăr o schimbare a mentalității și a stilului de viață, eforturi de educație și informare, acestea fiind produse noi cu un caracter aparte pentru români. O mare problemă a pieței românești de produse ecologice o reprezintă numărul redus de procesatori. Cea mai mare parte a materiei prime românești este exportată, produsele sunt fabricate în străinătate și revin în țară ca produse finite.

Alimentele ecologice sunt mai scumpe decât cele convenționale (la nivel mondial), din următoarele motive: ingredientele folosite la fabricarea produselor sunt mult mai scumpe și mai greu de obținut, forța de muncă este mai mare, trebuie îndeplinite multe standarde, majoritatea produselor ecologice se vinde doar în magazine specializate bio, recolta realizată este cu 20-50% mai mică decât în agricultură tradițională etc.

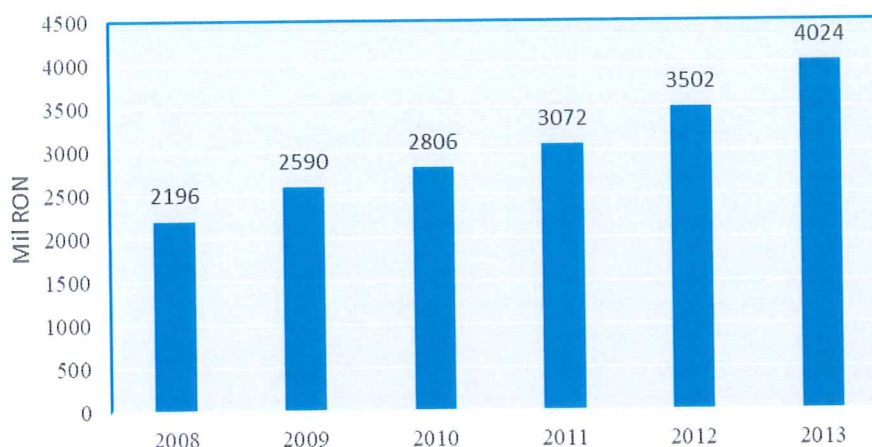
Alimentele organice au un termen de valabilitate mai scurt decât alimentele normale deoarece nu conțin aditivi alimentari sintetici – conservanți, coloranți, elemente de fixare, agenți de îngroșare. Conservanții chimici sunt înlocuiți cu conservanți naturali, cum ar fi acidul lactic. Lipsa conservanților face ca salamul, laptele fermentat organic, să se altereze mai repede. Pentru a le conserva, unele alimente sunt tratate termic. Gama de produse este mult mai restrânsă decât pe piața normală de produse. Produsele ecologice cel mai des cumpărate sunt alimentele (ouă, carne, lapte, băuturi alcoolice, legume, fructe).

Cele mai importante canale de vânzare pentru produsele ecologice din România sunt: vânzările de la fermă; vânzări pe piețele sezoniere; retail tradițional - magazine specializate; retail modern - hipermarketuri, supermarketuri, magazine cash & carry.

4.2. Principalelor oportunități pe piața alimentelor ecologice din România

Piața de alimente preambalate sănătoase din România aproape și-a dublat valoarea în perioada 2008-2013, ajungând la un total de 4 miliarde de lei în 2013. Această dezvoltare se datorează preocupărilor tot mai mari de sănătate în general și apariției unor boli ale stilului de viață, cum ar fi obezitatea, bolile cardiovasculare, diabetul, și osteoporoza toate acestea determinând consumatorii să treacă zilnic la alternative naturale. Această creștere este legată și de creșterea numărului de magazine de retail a căror ofertă s-a diversificat incluzând o gama tot mai largă de produse sănătoase, ceea ce a ajutat la prezența mai mare a acestui tip de produse.

Valoarea totală a alimentelor sănătoase ambalate în România în perioada 2008-2013

Sursă: Euromonitor Internațional

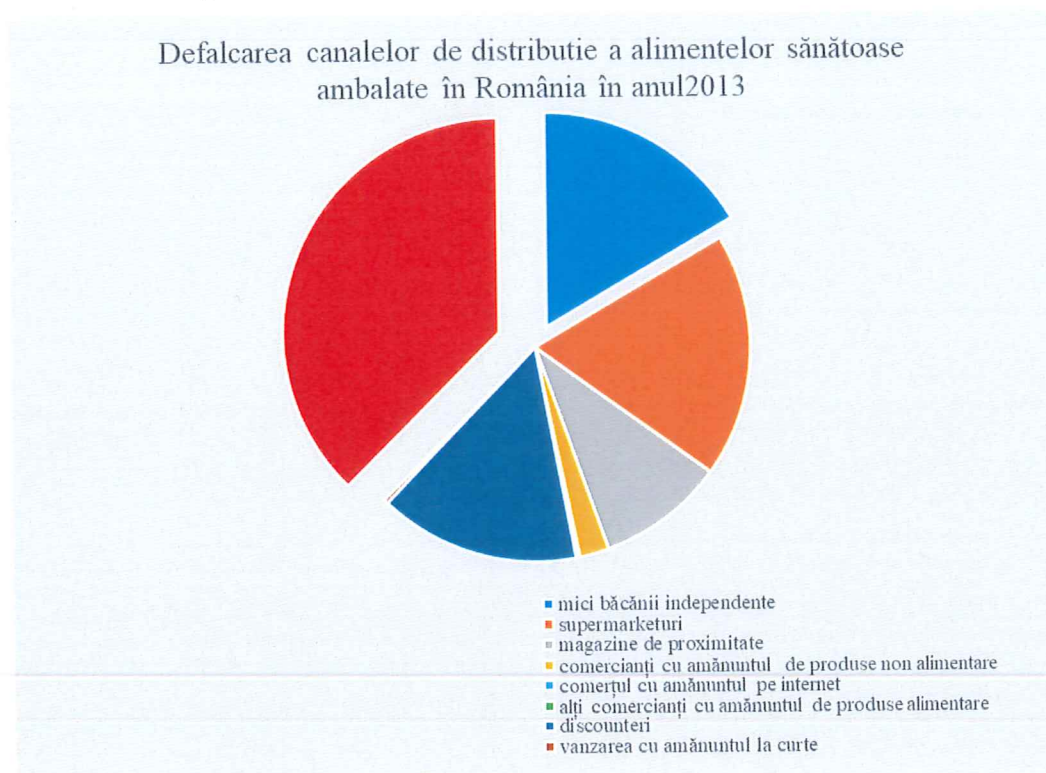
Odată cu pătrunderea alimentelor sănătoase preambalate în meniul consumatorilor români, acestea s-au regăsit tot mai mult în oferta comercianților. Cu toate acestea, ponderea categoriei produselor sănătoase în cifra de afaceri totală a scăzut constant.

Cele mai mari canale de comercializare, hipermarketurile și supermarketurile, au concentrat aproximativ 38% și, respectiv, 19% din totalul vânzărilor pentru categorie. Aproximativ 71% din vânzările totale de alimente sănătoase preambalate au fost generate prin rețele moderne de retail, inclusiv supermarketuri, hipermarketuri, magazine de proximitate, discounteri și comercianți cu amănuntul de servicii alimentare. Restul de 29% au fost realizate de comercianții tradiționali.

Alimentele ecologice ambalate, reprezintă cel mai important și clar segment de piață al alimentelor sănătoase ambalate, acestea fiind într-o continuă creștere. România este o piață a produselor ecologice importate care constau în general în alimente procesate și produse de mare valoare. Producția internă ecologică este estimată la 250-270 milioane dolari. În conformitate cu unele surse din industrie, piața consumatorilor de alimente organice a fost estimată în 2014 la 33 milioane dolari. În total comerțul cu alimente organice este scăzut comparativ cu alte state ale Uniunii.

Sectorul de panificație deține cea mai mare pondere din vânzările cu alimente ecologice ambalate, respectiv 35% din totalul vânzărilor. Totuși, acest segment a crescut mai puțin decât alte categorii mai puțin consacrate pe piață, cu aproximativ 17% în 2013. Categoriile mai puțin semnificative care însă au avut o evoluție favorabilă au fost grăsimile tartinabile, mierea, uleiurile, gustările dulci. Pe locul doi al valorii vânzărilor de alimente sănătoase preambalate cu o creștere de aproximativ 15% s-au situat lactatele, fiind urmate de

produsele de cofetărie, aceste categorii considerându-se a fi pe o pantă ascendentă a vânzărilor de alimente preambalate sănătoase din România și în 2014.

Sursă: Euromonitor Internațional

Între 2014 și 2018, vânzările de alimente sănătoase ambalate au crescut într-un ritm similar, majoritatea vânzărilor provenind de la marile lanțuri de comerț cu amănuntul.

Preocupările și conștientizarea privind sănătatea sunt în evoluție crescătoare în rândul consumatorilor din România iar tendința de creștere se va menține pe măsură ce populația îmbătrânește. Cumpărătorii se orientează către produse care îi pot ajuta să își mențină sau măcar să își îmbunătățească sănătatea. Ca urmare aceștia își schimbă preferințele pentru produsele pe care le cumpără pentru familie.

Se estimează că populația din România este dispusă să plătească un preț mare pentru produsele care le asigură o sănătate mai bună. Astfel, producătorii care își orientează produsele către starea de sănătate a consumatorilor vor găsi un răspuns pozitiv din partea cumpărătorilor și vor obține o poziție favorabilă pe piață.

Deși nu se colectează date oficiale despre toate vânzările de produse organice, pe baza surselor din industrie, s-a calculat că „vânzările de alimente organice în 2018 au ajuns la 280 milioane lei (65 de milioane de dolari), în creștere cu 30% față de 2016” conform tabelului nr.3 (Dobrescu, 2019). În ceea ce privește totalul comerțului cu amănuntul, vânzările de alimente ecologice se situează la 1% din totalul pieței (Saracin și Vasile, 2015; Dobrescu,

2019), dar procentul poate ajunge la 2% dacă se adaugă vânzările din ferme sau serviciile de livrare la domiciliu.

Tabel nr. 3: Vânzările de produse alimentare ecologice pe diferite categorii de produse reprezentative ambalate

Vânzări ale principalelor categorii de alimente organice ambalate (milioane lei)	2014	2015	2016	2017	2018
Alimente ecologice pentru copii	18.49	17.63	20.64	24.51	26.66
Pâine ecologică	10.32	9.89	10.75	11.61	12.04
Cereale organice pentru micul dejun	13.33	9.89	9.89	10.75	11.61
Dulciuri ecologice	0.43	0.43	0.43	0.86	0.86
Produse lactate ecologice	28.81	25.37	28.38	31.82	33.97
Ulei comestibil ecologic	1.72	1.29	1.72	1.72	2.15
Orez ecologic, paste și tăiței	12.47	10.32	10.75	11.18	11.61
Gustări sărate ecologice	5.59	5.16	5.59	6.45	7.74
Tartine ecologice	1.29	1.29	1.72	2.58	3.44
Biscuiți dulci ecologici, batoane și gustări cu fructi	8.6	9.03	10.75	12.47	14.19
Total alimente ecologice ambalate	101.05	90.3	100.62	113.95	124.27

Sursa: Euromonitor

Pe baza datelor furnizate de compania de cercetare de piață Retail Zoom, Ziarul Financiar a calculat că în 2019, comerțul cu alimente ecologice a atins circa 590 de milioane de lei (137 de milioane de euro) pe alimente ecologice (sau 1,2% din totalul cheltuielilor cu alimentele din țară.

Interesul pentru sănătate și îmbunătățirea puterii de cumpărare au condus la o creștere semnificativă a pieței înainte de pandemie. În perioada pandemiei, apetitul pentru alimente organice a scăzut oarecum, astfel încât ritmul de creștere a vânzărilor de astfel de produse a trecut de la aproape 22% în martie 2020 la 14,4% în perioada mai-octombrie, comparativ cu perioada anului în urmă. Rata de creștere a vânzărilor de alimente convenționale a fost și mai mare, de 15,2% față de perioada corespunzătoare din 2019.

Cu toate acestea se remarcă o evoluție constantă a pieței alimentelor ecologice care este rezultatul unei combinații a mai multor factori, cum ar fi:

- o economie îmbunătățită
- expansiunea comercianților cu amănuntul
- educația consumatorilor.

Cererea este în relație directă cu puterea de cumpărare a consumatorilor și nivelul de educație, prin urmare este mai mare în capitală și în orașele mari. Procesatorii de alimente și comercianții cu amănuntul joacă, de asemenea, un rol important datorită eforturilor de a crea

și de a susține prețuri accesibile. În ultimii ani, numărul cumpărătorilor care cumpără produse organice și numărul articolele disponibile au crescut la fel ca și frecvența de cumpărare.

V. Instrumente de promovare și informare a consumatorilor cu privire la avantajele consumului de produse ecologice la nivel european și național

În ultimul deceniu, conceptul de agricultură ecologică sau organică a căpătat noi dimensiuni, fiind într-o continuă dinamică, iar trecerea la agricultura ecologică de la cea convențională are un trend care s-a dezvoltat accelerat în ultimii ani, odată cu interesul consumatorilor pentru această categorie de produse.

În cursul anului 2020, Comisia Europeană a făcut cunoscută Strategia „De la fermă la furculiță”, în care unul dintre obiective este reprezentat de asigurarea neutralității climatice până în 2050, raportată la evoluția actualului sistem alimentar al UE către un model organic durabil, obiectiv regăsit atât în cadrul Pactului verde European, cât și în Politica Agricolă Comună (PAC). De asemenea, se cunoaște faptul că această strategie este complementară cu Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030, ambele fiind în atenția Executivului UE, datorită impactului pe care-l au asupra rezilienței mediului, refacerii biodiversității, reducerii la zero a poluării, neutralității climatice, sustenabilității sistemelor alimentare și implicit asupra sănătății consumatorilor.

Decidenții sunt convinși că tranziția către un sistem agro-ecologic va genera noi oportunități de afaceri operatorilor din domeniul alimentar, care în mod implicit va conduce la avantaje economice prin creșterea vânzărilor de produse organice.

Totodată, în cadrul primului pilon al PAC, există trei practici majore de ecologizare:

- conservarea permanentă a pășunilor
- zonele de interes ecologic
- diversificarea culturilor.

Acestea sunt promovate pentru reducerea impactului negativ asupra mediului al activităților agricole din UE.

Din acest motiv, Comisia Europeană și-a stabilit ca obiectiv prioritar ca până în 2030 să se ajungă ca producția ecologică să reprezinte 25% din totalul terenurilor agricole.

Pentru atingerea obiectivului de creștere a suprafeței pentru agricultura ecologică este obligatoriu ca cererea de produse certificate ecologic să crească. Deși cuprinzător, acest plan de acțiune subliniază „efectul de atracție” și urmărește mărirea consumului de produse ecologice în întreaga Uniunii. Cetățenii europeni prețuiesc din ce în ce mai mult alimentele care sunt produse cu un beneficiu mai mare pentru societate, cum ar fi produsele ecologice,

sistemele locale de producție de alimente, produsele geografice și producția inovatoare de alimente cu emisii scăzute de carbon.

Acțiunile propuse se concentrează pe creșterea producției, stimularea cererii de produse certificate ecologic prin îmbunătățirea cunoașterii beneficiilor acestora și creșterea încrederii consumatorilor în logo-ul eco. Statele pot încuraja consumul de produse certificate ecologic, cu unele instrumente adoptate la nivelul acestora. De exemplu, executivul din România a optat pentru reducerea cotei de TVA la 5% pentru produsele ecologice. Susținerea producției de produse ecologice va stimula fermierii să adopte producția ecologică, ceea ce, la rândul ei, va duce la o creștere și diversificare a ofertei pentru a satisface cererea consumatorilor.

5.1. Instrumente de promovare a agriculturii ecologice și a siglei UE

Deși logo-ul ecologic al UE este unul dintre cele mai comune sigle de calitate din Europa, recunoașterea sa poate fi în continuare sporită. Cel mai recent sondaj Eurobarometru pe acest subiect, adus la cunoștința publicului în octombrie 2020, arată că 56% dintre consumatorii Uniunii cunosc sigla verde. Aceasta este o îmbunătățire semnificativă față de anii precedenți. Cu toate acestea, se mențin diferențe importante între state, valorile situându-se între 30% și 74%.

Ca parte a politicii agricole a UE, Comisia s-a orientat deja în mod activ către promovarea produselor certificate ecologic și va continua această politică în viitor.

Acțiunea 1: Pentru o mai bună informare și comunicare, Comisia:

- va intensifica apelurile de propuneri pentru acțiuni de informare privind PAC;
- va colecta în mod continuu date, din 2022, privind beneficiile de mediu, sociale și economice ale practicilor ecologice în agricultură și va informa cetățenii, inclusiv fermierii, în legătură cu acestea în special prin intermediul platformelor de comunicare socială;
- din 2022, nivelul de conștientizare a consumatorilor cu privire la logo-ul verde al UE va fi măsurat pentru a evalua progresul de la Eurobarometrul din 2020; în continuare, se vor efectua sondaje Eurobarometru, care reprezintă un instrument valoros pentru măsurarea indicatorilor aferenți acțiunilor Comisiei în susținerea și promovarea etichetei ecologice, în strânsă cooperare cu Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor dar și reprezentanțele statelor membre.

Acțiunea 2: Comisia va continua să garanteze politica de promovare a UE, va asigura un buget relevant pentru creșterea consumului de produse alimentare ecologice, în conformitate cu ambițiile, politicile și acțiunile strategiei „De la fermă la furculiță”.

Începând cu 2021, Comisia Europeană:

- Asigură alocări bugetare mai mari pentru programele anuale de lucru privind politica agricolă pentru a sensibiliza consumatorii și a stimula cererea de produse ecologice;
- Crește promovarea produselor certificate ecologice din cadrul Uniunii pe anumite piețe în creștere din țări terțe (ex. prin participarea la târguri comerciale împreună cu statele membre)
- Urmărește conștientizarea producătorilor de produse ecologice din UE cu privire la oportunitățile identificate în vederea exportului produselor, astfel încât să poată utiliza rețeaua de acorduri de liber schimb și acordurile de echivalență și
- Va spori vizibilitatea sectorului ecologic prin premii care recunosc excelența în lanțul alimentar ecologic al UE.

5.1.1. Utilizarea achizițiilor publice ecologice (APE) și dezvoltarea cantinelor ecologice

Regiunile, metropolele și orașele au o contribuție tot mai însemnată în promovarea agriculturii ecologice. Apariția și dezvoltarea cantinelor care promovează alimente ecologice precum și alocarea de tichete de masă ecologice ar putea oferi oportunități importante de creștere a producției și consumului produselor alimentare ecologice. Rețelele actuale ar trebui stimulate să își mărească numărul de zone metropolitane și orașe participante în strategiile naționale sau locale de promovare a consumului alimentelor ecologice în cantine.

Acțiunea 3: Promovarea consumului crescut de alimente ecologice în cantine

Comisia, împreună cu părțile interesate și cu statele membre:

- Vor contribui la o mai bună înțelegere a criteriilor APE emise în 2019, a lucrărilor privind achizițiile publice de alimente certificate ecologic și a acțiunii comune Best-ReMaP;
- Vor include produsele certificate ecologic în criteriile minime obligatorii pentru achizițiile publice durabile de produse alimentare care vor fi dezvoltate ca parte a cadrului legal pentru sistemele alimentare până în 2023;
- Analizează situația actuală privind aplicarea APE în cadrul Uniunii. Pentru a monitoriza punerea în aplicare a APE, Comisia va analiza planurile naționale de acțiune pentru agricultură ecologică și va cere statelor să prioritizeze utilizarea APE la nivelul instituțiilor autorităților. De asemenea, Comisia cere statelor membre să stabilească ținte clare pentru produsele certificate ecologic în cadrul APE
- Să pregătească evenimente pentru administrațiile publice responsabile cu alimentația publică, în colaborare strânsă cu Comitetul Economic și Social European, Comitetul

Regiunilor și Pactul Primarilor, pentru a le îmbunătăți cunoștințele despre APE și pentru a împărtăși aceste inițiative.

5.1.2. Intensificarea rolului programelor pentru școli

Programele școlare ale Uniunii sprijină distribuirea de fructe, legume, lapte și produse lactate către copii, combinată cu activități educaționale, cu scopul de a reconecta copiii cu agricultura și de a învăța obiceiuri alimentare sănătoase pentru a promova alimentația și consumul sănătos.

În conformitate cu strategia „De la fermă la furculiță”, statele Uniunii ar trebui să prioritizeze distribuirea de produse certificate ecologic în programul pentru școli al UE prin stabilirea unor criterii de selecție sau de atribuire în procedurile de achiziții publice. Comisia va lua în considerare aceste direcții strategice în revizuirea curriculum-ului său. În prezent, unele țări nu acordă prioritate produselor ecologice, prețul lor mai mare decât al produselor convenționale fiind principala cauză. Pentru a atenua acest dezavantaj statele membre ar putea adopta măsuri fiscale aplicabile inputurilor agricole destinate agriculturii ecologice.

Acțiunea 4: Ca parte a revizuirii cadrului UE pentru programele școlare planificate începând cu anul 2023, dar și în cadrul strategiei „De la fermă la furculiță” precum și în conformitate cu Planul european de combatere a cancerului, Comisia Europeană:

- Va colabora cu statele Uniunii pentru a găsi mijloace de a crește în continuare utilizarea produselor ecologice în programele școlare.
- Va realiza un studiu al prețurilor reale la alimente, inclusiv rolul impozitării, pentru a face recomandări.

5.1.3. Creșterea încrederii cumpărătorilor și prevenirea fraudei alimentare

Preferința pentru produsele depinde de încrederea consumatorilor în sigla ecologică și sistemul de control al UE. Comportamentul fraudulos și încălcarea intenționată a regulilor ecologice pot afecta iremediabil încrederea cumpărătorilor în sistemul de certificare și în produsele organice.

Cooperarea dintre oficialii care cunosc lanțul alimentar, polițiștii și funcționarii vamali, judecători și procurori este absolut necesară la nivelul Uniunii și al statelor membre pentru a preveni fraudă și a combate fraudă în legătură cu produsele certificate.

Acțiunea 5: Comisia, începând cu anul 2021, intensifică lupta împotriva practicilor frauduloase:

- Asigurarea unei monitorizări solide a sistemelor de certificare și control din statele Uniunii și țările terțe; intensificarea cooperării cu autoritățile competente și cu țările terțe cu care există acorduri de echivalență, inclusiv pe baza resurselor acestora și a rezultatelor auditurilor anterioare;

- Asistarea statelor membre în dezvoltarea și implementarea politicilor antifraudă privind produsele ecologice prin ateliere specifice pentru a împărtăși lecțiile învățate și cele mai bune practici;

- Cooperarea cu Rețeaua UE de fraudă alimentară și Europol în analiza sectorului pentru prevenirea fraudei și coordonarea investigațiilor; intensificarea cooperării cu statele membre și cu organismele din țări terțe pentru asistență reciprocă privind comerțul cu produse ecologice și fraudă aferentă;

- sprijinirea statelor membre cu orientări pentru controale mai stricte la import;

- Promovarea măsurilor sporite de combatere a practicilor frauduloase prin cataloage de sancțiuni;

- Stabilirea măsurilor de informare a cumpărătorilor și/sau de retragere a produselor de la comercializare dacă este detectată fraudă

- Crearea unor sisteme de avertizare timpurie care să utilizeze inteligența artificială pentru a extrage date (ex. bazele de date ale statelor membre și sistemul de management al informațiilor pentru controale oficiale - IMSOC).

5.1.4. Îmbunătățirea trasabilității

Încrederea în sectorul ecologic este indisolubil legată de posibilitatea de verifica fiecare produs pe lanțul de aprovizionare între consumator și fermă. Pentru a crește transparența și a îmbunătăți trasabilitatea, este important să avem o imagine globală nedistorsionată a actorilor implicați în filiera de producere, distribuție și vânzare a produselor ecologice. Organismele de control sunt obligate să publice pe site-ul lor certificatele operatorilor aflați sub controlul lor, însă aceste informații nu sunt încă disponibile în mod centralizat pe un singur site pan-european.

Acțiunea 6: Comisia Europeană:

- va înființa și va menține o bază de date cu operatorii certificați din UE și, ulterior, din țările terțe relevante, pe baza analizei deja începute în Planul de acțiune din 2014 și în conformitate cu recomandările Curții de Conturi Europene;

- Promovează înregistrarea autorităților competente și a organismelor publice/private de control și a semnăturii digitale a certificatelor în TRACES. În acest mod, procesul „fără hârtie” duce la un efort administrativ mai mic și la reducerea riscului falsificării documentelor

- Coordonează controale regulate privind trasabilitatea produselor ecologice și cooperează cu autoritățile competente, organismele de control aprobate de acestea și cu țările terțe, mai ales în cazul suspiciunii de fraudă alimentară.

Dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor digitale poate contribui la identificarea, localizarea, urmărirea și partajarea informațiilor asociate produselor, iar Comisia va implementa soluții (ex. pașapoarte digitale). Sectorul verde ar putea beneficia de adoptarea tehnologiilor noi, mai ales că se caracterizează prin lanțuri valorice din ce în ce mai complexe, nevoia de transparență fiind tot mai ridicată. Inteligența artificială, sistemele de tip blockchain dar și alte tehnologii similare pot consolida încrederea în sistemele de certificare ecologică prin asigurarea transparenței pe filiera de produs.

Acțiunea 7: Comisia Europeană :

- În sinergie cu activitatea privind pașapoartele digitale pentru produse, analizează măsura în care tehnologiile blockchain și cele similare pot fi integrate pentru a asigura trasabilitatea produselor ecologice și va promova un proiect pilot cu grupuri de interese. Acești pași vor fi completați de acțiuni din cadrul programului “Orizont Europa” privind utilizarea tehnologiilor blockchain precum și de alte acțiuni specifice de cercetare și inovare pentru a dezvolta soluții inovatoare pentru urmărirea alimentelor ecologice.

5.1.5. Participarea sectorului privat

Comercianții cu amănuntul, restaurantele și serviciile de catering pot avea o contribuție importantă la promovarea alimentelor ecologice. O primă abordare ar putea-o reprezenta aprovizionarea suficientă cu astfel de produse a magazinelor online, magazinelor alimentare, supermarketurilor dar și includerea de meniuri organice în restaurante și firmele de catering. Acestea pot fi însoțite de o prezentare explicativă a beneficiilor de mediu, sociale și economice asociate producției ecologice.

În plus, sectorul privat ar putea adopta măsuri de recompensare a angajaților cu „tichete ecologice” cu care pot achiziționa produse agricole ecologice și informare a acestora în ceea ce privește beneficiile agriculturii ecologice, contribuind astfel la promovarea alimentelor ecologice.

Acțiunea 8: În vederea întăririi rolului comercianților cu amănuntul, al restaurantelor, al serviciilor de catering, al angrosiștilor și al altor tipuri de operatori privați, Comisia:

- Obține angajamente clare de la părțile interesate că vor acționa proactiv și vor consolida distribuția și punerea la dispoziție a produselor ecologice în conformitate cu Codul de conduită pentru comerț responsabil și că vor adopta cele mai bune practici diseminate pe platformele relevante (ex. Platforma părților interesate din economia circulară)

- Stabilește relații de colaborare și parteneriat cu companii care doresc să adopte utilizarea produselor ecologice în strategia lor de responsabilitate socială și sustenabilitate pentru retail. Aceste măsuri vor fi diseminate pe Platforma pentru afaceri și biodiversitate.

5.2. Stimularea conversiei și întărirea întregului lanț de valorificare

Între statele Uniunii există diferențe semnificative în ceea ce privește sectorul ecologic, una dintre cauze fiind lipsa unor structuri adecvate în unele țări. Crearea acestor structuri ar contribui la o aliniere ținută a producției ecologice în relație cu lanțurile de aprovizionare, iar această aliniere ar permite fermierilor, pe cale de consecință, să profite din plin de plusul de valoare al producției ecologice. Comisia Europeană ar trebui să stimuleze conversia la producția ecologică în special în acele state unde proporția acesteia este sub media Uniunii. Cele mai multe state din cadrul Uniunii Europene și-au definit obiective naționale de suprafață agricolă pentru agricultura ecologică, în majoritatea cazurilor ca procent din suprafața agricolă.

În paralel, PAC a reprezentat și va continua să reprezinte mecanismul esențial pentru orientarea spre agricultura ecologică. Viitoarea PAC include alocări prognozate dedicate programelor ecologice de 38-58 de miliarde EUR pentru perioada 2023-2027. Programele ecologice din cadrul PAC vor fi utilizate pentru promovarea agriculturii ecologice iar FEAMAP va continua să sprijine conversia la agricultura ecologică. (EUMOFA, EU Organic Aquaculture, mai 2017)

5.2.1. Încurajarea trecerii la agricultura ecologică, a investițiilor și a schimbului de bune practici

Programele de dezvoltare rurală oferă sprijin financiar fermierilor pentru a converti și a menține fermele ecologice. Sprijinul financiar s-a dovedit esențial pentru a încuraja fermierii să se îndrepte către agricultura ecologică și reprezintă un aspect esențial în creșterea suprafeței certificate pentru agricultura ecologică. În cadrul următoarei PAC, statele Uniunii Europene vor avea posibilitatea de a acorda sprijin operatorilor din sectorul verde, după caz, atât prin fonduri de dezvoltare rurală, cât și prin intervenții ecologice care oferă sprijin direct pentru compensarea pierderilor de venituri. Bugetul pentru măsurile de sprijin destinate conversiei la

agricultura ecologică, pentru conservarea practicilor ecologice dar și pentru sprijinul financiar pentru investiții prevăzut în planurile strategice trebuie să corespundă obiectivului național de creștere a producției ecologice.

Agricultura ecologică poate avea o contribuție însemnată în ceea ce privește atingerea obiectivelor PAC precum și ale politicii comune în domeniul pescuitului (PCP), și mai ales „asigurarea unui venit echitabil pentru fermieri”, „reechilibrarea poziției fermierilor în lanțul valoric”, „asigurarea dezvoltarea durabilă” și gestionarea eficientă a resurselor naturale, „protejarea serviciilor ecosistemice și a habitatelor și peisajelor prietenoase cu biodiversitatea” și „îmbunătățirea răspunsului agriculturii și acvaculturii UE la nevoile de hrană și sănătate ale societății și bunăstarea animalelor”.

Dezvoltarea sectorului ecologic necesită îmbunătățirea și reorientarea forței de muncă din domeniul agricol și alimentar. Pentru atingerea acestor obiective ar trebui utilizat la maximum și Pactul european pentru competențe care asigură oportunități pentru colaborări de mare deschidere în domeniul competențelor în ecosistemele industriale, cum ar fi sectorul agroalimentar.

Acțiunea 9: Având în vedere noile PAC și PCP, Comisia Europeană:

- Din 2023, va analiza nevoile specifice și pozițiile generale ale statelor în legătură cu evoluția sectorului verde și va urmări dacă statele Uniunii Europene utilizează la maximum oportunitățile noii PAC în vederea susținerii propriilor sectoare verzi. Acest sprijin se referă la inovațiile în sectorul verde, asistența tehnică, schimbul de bune practici și utilizarea deplină a oportunităților relevante ale PAC, cum ar fi eco-schemele și angajamentele de management de mediu. Consilierea agricolă va fi intensificată, în special în cadrul Sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), pentru a promova schimbul de cunoștințe relevante;

- Din 2022, promovarea schimbului de bune practici la nivel european și național pentru a permite școlilor și universităților să furnizeze cursuri în sectorul agriculturii ecologice în cadrul curriculumului general și să adopte soluții noi pentru operatorii ecologici (producție, procesare, comerț și consum). În UE, se înființează rețele de companii demonstrative care abordează teme specifice și promovează mecanisme participative. Viitoarea rețea GAP va promova și promova cele mai bune practici și sinergii referitoare la proiectele PEI-AGRI

- Va lua măsuri pentru ca dezvoltarea acvaculturii ecologice să fie inclusă în planurile strategice naționale multianuale și pentru ca oportunitățile oferite de FEAMAP 2021-2027 să fie cât mai bine utilizate. Comisia va facilita, de asemenea, schimbul de bune practici și inovații în acvacultura ecologică prin metoda deschisă de coordonare.

5.2.2. Dezvoltarea analizelor din industrie pentru a crește transparența pieței

Disponibilitatea datelor - în special privind producția, prețurile produselor ecologice pe lanțul de aprovizionare, preferințele consumatorilor dar și mijloacele specifice de marketing - este vitală pentru dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea politicii Uniunii privind agricultura ecologică. Acțiunile suplimentare de colectare, analiză și difuzare sistematică a datelor vor crește transparența și încrederea în industria ecologică.

Acțiunea 10: Începând cu anul 2021, Comisia Europeană:

- prezintă rapoarte periodice privind agricultura ecologică în UE, utilizând datele Eurostat, inclusiv informații despre suprafețe, exploatații ecologice și sectorul principal de producție
- publică un raport anual referitor la importul de produse ecologice.

La rândul lor, părțile interesate, universitățile, instituțiile administrației publice sunt din ce în ce mai interesate de utilizarea unor date exacte și actualizate despre produsele ecologice. Prin acest model de transparență se va ajunge la construirea unei relații de încredere între operatorii lanțului de produse alimentare, se va asigura corelarea producției cu tendințele de consum și, în final, se va crea un cadru în care operatorii vor lua deciziile oportune cu privire la producție și investiții.

Acțiunea 11: Începând cu anul 2002, Comisia Europeană;

- Intensifică activitatea de colectare a datelor de piață în cooperare cu statele Uniunii și extinderea analizei observatoarelor pieței UE pentru a include produsele certificate ecologic.

5.2.3. Sprijin în organizarea lanțului alimentar

Agricultura ecologică este dispersată, iar accesul producătorilor la procesatori sau comercianții cu amănuntul este limitat. Pe măsură ce cota globală de piață a produselor ecologice din sectorul alimentar crește, se pot accentua dezechilibrele din lanțul alimentar, iar acestea vor afecta puterea de negociere a producătorilor de produse ecologice.

Prin înființarea sau aderarea la „organizații de producători”, producătorii agricoli din sectorul ecologic pot accesa ajutoare financiare disponibile în cadrul PAC precum și finanțarea din cadrul organizării comune a pieței pentru produse pescărești și de acvacultură. Programele operaționale care includ producția de legume și fructe ecologice beneficiază de o rată mai mare de finanțare. Însă, în prezent se colectează date insuficiente referitoare la gradul de asociere al producătorilor de produse ecologice, astfel că este necesară acordarea unei atenții deosebite pentru organizare și monitorizarea producției.

Micii agricultori din statele Uniunii au costuri de producție relativ mari. De asemenea, nivelul de birocrație este unul ridicat în ceea ce privește certificarea ecologică. În acest sens, prin regulamentul 2018/848 privind agricultura ecologică s-a introdus un „sistem de certificare de grup” prin care fermele care îndeplinesc anumite criterii pot să formeze un grup pentru a acoperi costurile de control și certificare și sarcinile administrative asociate. Această prevedere va consolida, de asemenea, rețelele locale și va stimula apariția punctelor de vânzare.

Acțiunea 12: Începând cu anul 2022, Comisia Europeană:

- Efectuează o analiză a organizării lanțurilor de aprovizionare în sectorul ecologic cu participarea reprezentanților organizațiilor de producători/altor factori interesați pentru identificarea oportunităților de îmbunătățire

- Examinează posibilități legale de formare sau aderare la anumite organizații de producători din sectorul ecologic și, acolo unde este posibil, încurajarea statelor membre să ofere finanțare în acest sens. Organizațiile de producători sunt o formă de asociere care asigură o putere de negociere mai mare și, în general, pot contribui la consolidarea poziției producătorilor de produse ecologice în lanțul de aprovizionare cu alimente, mai ales în situațiile în care se confruntă cu practici neconcurențiale. Dacă se identifică suficiente dovezi de practici neconcurențiale în detrimentul producătorilor ecologici, Comisia va aborda aceste situații prin toate mijloacele pe care le are la dispoziție.

Acțiunea 13: Începând cu anul 2022, Comisia Europeană:

- Va desfășura activități de conștientizare și furnizare de informații mai clare despre „certificarea de grup”, astfel încât micii fermieri să poată împărți costurile și povara administrativă a certificării conform Regulamentului 2018/848 privind agricultura ecologică.

5.2.4. Consolidarea procesării locale și de volum mic și promovarea tranzacționării pe lanțul scurt

Agricultura ecologică se află pe un trend ascendent mai ales în ceea ce privește producția primară. În schimb, procesarea și obținerea alimentelor ecologice prelucrate se află într-o fază incipientă. De aceea, pentru a crea o nouă valoare pentru mediu, sunt necesare investițiile în echipamente, tehnici și mijloace de procesare atentă și ambalaje durabile și reutilizabile. O importanță similară o prezintă și înțelegerea mai bună a aspectelor de calitate și siguranță ale lanțurilor de aprovizionare verzi, combinate cu reglementări adecvate.

Lanțurile de aprovizionare cu produse ecologice trebuie să facă față și unei alte provocări, și anume reducerea continuă a distanțelor parcurse de acestea, diminuându-se în

acest fel efectele asupra factorilor de mediu, ceea ce necesită o raționalizare a producției și a logisticii aferente acestora și transportului. Micii agricultori din sectorul ecologic din regiunile îndepărtate își găsesc o piață pentru producția lor și beneficiază de valoarea adăugată a stării lor ecologice. (Stolze et al, 2016)

Un impact puternic asupra trecerii la producția ecologică o are și slaba dezvoltare a lanțurilor de comercializare organizate, consolidate și eficiente în sectorul ecologic. Pe lângă problemele transversale ale lanțurilor de aprovizionare cu alimente, vânzarea produselor ecologice poate duce la costuri de operare ridicate și la un dezechilibru între cerere și ofertă.

Schimbul de experiență și cunoștințe poate încuraja apariția piețelor alimentare locale și a lanțurilor scurte de aprovizionare, păstrându-se astfel nealterate toate caracteristicile ecologice ale produsului. Programele speciale și participarea în rețelele rurale sunt, de asemenea, importante.

Producția ecologică poate conduce la apariția unor noi modele de afaceri. „Eco-districtele” și-au arătat rolul de succes în creșterea intersului turistic pentru zonele care nu fac parte din circuitul turistic tradițional prin integrarea agriculturii ecologice și a altor activități locale. Un „eco-district” este un areal în care autoritățile, fermierii, asociațiile, turiștii, și companiile de turism dezvoltă și mențin un acord consensual bazat pe principii și practici ecologice pentru managementul durabil al resurselor locale. Se urmărește utilizarea optimă a potențialului economic și socio-cultural al arealului respectiv. Fiecare „eco-district” include aspecte legate de natură, relațiile dintre persoane, stilul de viață precum și alimentația. Rezultatul este producția agricolă locală care este căutată și preferată de consumatori și, prin urmare, are o valoare de comercializare crescută.

Acțiunea 14: Începând cu anul 2023, Comisia Europeană:

- Colaborează cu statele Uniunii și factorii interesați pentru a promova prelucrarea locală și producătorii mici, în conformitate cu obiectivele Regulamentului 2018/848, pentru a face tranziția către lanțuri de aprovizionare mai eficiente în sectorul ecologic și pentru a obține beneficii de mediu și sociale. Prin intermediul programului Orizont Europa vor fi integrate și tehnologiile digitale dar și acțiuni de cecetare și inovare.

- Va urmări ca statele Uniunii să stimuleze dezvoltarea și consolidarea „eco-districtelor”.

Acțiunea 15: având în vedere că prin intermediul agriculturii ecologice se pot asigura condiții decente de trai și de muncă și se poate îmbunătăți incluziunea socială în zonele rurale, începând cu anul 2022 Comisia Europeană:

• Va sprijini statele Uniunii să elaboreze politici privind producția ecologică în zonele rurale care să includă: promovarea egalității de gen, angajarea tinerilor fermieri și a tinerilor, schimbul de bune practici.

VI. Crearea și implementarea unei politici privind calitatea produselor ecologice prin promovarea unor obiective strategice naționale care să ducă la schimbarea statutului României din exportator de “subvenție europeană” în vânzător important pe piața mondială a produselor cu valoare adăugată, ca strategie viitoare de creștere economică

6.1 Dezvoltarea managementului afacerilor în producția ecologică

În ultimii 15 ani, mulți specialiști au afirmat că agricultura ecologică este o alternativă viabilă la agricultura intensivă pentru fermierii români, datorită particularităților agriculturii românești de după anii 1990 și a sprijinului financiar suplimentar prin scheme specifice pentru sistemele de agricultură durabilă.

Trecerea întreprinderilor agroalimentare către agricultura ecologică presupune două etape principale și anume: conversia la producția ecologică și certificarea acesteia ulterior. Prin urmare, este necesar să se asigure o alocare adecvată a tuturor resurselor, cum ar fi cele materiale, financiare, economice, informaționale și umane care necesită un management adecvat atât pentru afaceri cât și pentru dezvoltare de durată. Găsirea și aplicarea celor mai bune soluții tehnice și economice în managementul acestor companii este nu numai o condiție pentru gestionarea judicioasă a companiei, ci și o cerință pentru buna desfășurare a procesului de inspecție - certificare.

În consecință, orice antreprenor care dorește să facă afaceri în agricultura ecologică ar trebui să își dezvolte politica și strategiile pe baza informațiilor care vizează mediul intern și extern al întreprinderilor, ținând cont de constrângerile și oportunitățile de dezvoltare. În ceea ce privește producția de alimente ecologice, au fost definite diferite modele de abordare a managementului, care sunt aplicabile dintr-o analiză atentă a tuturor informațiilor disponibile, luând în considerare atât beneficiile, cât și punctele forte, dar și dificultățile și amenințările, inclusiv o abordare creativ-inovatoare. Indiferent de abordarea managementului, planificarea este un pas esențial. În acest caz particular, planificarea nu este doar o funcție a managementului, ci și o cerință în vederea proceselor de conversie și certificare pentru conformitatea completă cu standardele agriculturii ecologice. De exemplu, planul de conversie a unităților agricole ar trebui să se bazeze pe examinarea încrucișată a tuturor datelor existente, ținând cont de următoarele aspecte: istoricul fermei; fertilitatea solului; mediul social; nivelul de pregătire teoretică și practică a producătorului; echipamentele și

disponibilitate de a investi; constrângerile (Toncea și colab. 2012). Pe baza acestei analize se planifică afacerea ecologică și se stabilesc soluții tehnice, care vor fi ulterior supuse aprobării organului de control.

Un alt aspect important al managementului unităților agroalimentare ecologice este planificarea bugetară adecvată deoarece materialele și consumabilele utilizate în sectorul relevant pot fluctua pe parcursul unui an agricol atât în ceea ce privește disponibilitatea, cât și costul.

Așadar, o gestionare atentă a producției ecologice necesită nu doar o planificare adecvată a activităților și resurselor, ci și o selecție adecvată a furnizorilor pentru achiziționarea de materii prime, tehnologie etc., care trebuie să respecte normele legale. Trebuie remarcat faptul că anumite articole din reglementările UE sunt interpretate și implementate diferit în statele membre în legislațiile naționale. Aceste aspecte specifice ale legislației naționale trebuie luate în considerare atunci când se așteaptă ca producția ecologică să fie valorificată pentru export.

Trasabilitatea este o componentă a managementului calității, dar o cerință explicită în sistemul alimentar ecologic, care permite certificarea produselor, supravegherea pieței ecologice și sustenabilitatea într-un sector alimentar globalizat.

6.2 Susținerea financiară pentru agricultura ecologică

În trecut, sectorul agriculturii ecologice a fost finanțat substanțial de Guvernul României, de unde și creșterea majoră a numărului de producători ecologici. Pachetul de sprijin oferit începând cu 2015 a încurajat mulți fermieri să intre pe acest segment de piață, iar producția ecologică a crescut semnificativ în 2016. Micii fermieri din România s-au înscris într-un program de conversie ecologică, motivați de subvențiile financiare ale guvernului. În 2019, alocarea financiară s-a modificat în contextul Politicii Agricole Comune (PAC) a Uniunii. Plata este alocată fie pentru stimularea fermierilor să facă tranziția la agricultura ecologică, fie pentru menținerea interesului fermierilor pentru acest tip de agricultură.

6.3 Dezvoltarea comerțului exterior prin politici și strategii naționale

Vânzările de produse bio procesate cu valoare adăugată mare și dezvoltarea exporturilor către zone cu potențial de absorbție ridicat și identificarea de noi piețe de export se număra printre prioritățile Strategiei Naționale de Export 2021-2025 în domeniul agriculturii ecologice din România. Prioritățile agriculturii ecologice din Strategia Națională de Export 2021-2025 vizează în primul rând vânzările de produse ecologice cu valoare

adăugată mare, identificarea de noi piețe de export și înființarea unui sistem eficient de procesare și distribuție. În plus, alte priorități în acest domeniu sunt dezvoltarea profesională a participanților, crearea de organizații specializate în comercializarea produselor ecologice, precum și a unui sistem integrat de certificare. În Uniunea Europeană, statele de interes pentru comercializare sunt Austria, Germania, Italia, Franța, Belgia, Olanda și Luxemburg, unde se regăsesc consumatorii care apreciază aceste produse și au și putere de cumpărare. Țările terțe sunt, de asemenea, vizate pentru export, cum ar fi Marea Britanie, SUA, Canada, Singapore și Orientul Mijlociu, unde a fost raportată o cerere în creștere. Un lucru important ar fi îmbunătățirea lanțului valoric și acest lucru este posibil doar prin efectuarea de studii de piață pentru stimularea exporturilor și extinderea acestora în zone cu potențial de absorbție ridicat, prin îmbunătățirea activității de promovare a produselor ecologice și o selecție eficientă a canalelor de distribuție. Agricultură ecologică alături de sectorul vinului, turismului și meșteșugurilor reprezintă vectorii de dezvoltare a exportului exterior. Strategia abordează aceste sectoare împreună, fără a neglija diferențele sectoriale. Fiecare dintre aceste sectoare creează o imagine în ceea ce privește calitatea, tradiția, competența iar interacțiunile sincronizate ale lanțurilor lor valorice locale ar aduce mai multe beneficii antreprenorilor locali. Conexiunea dintre aceste sectoare este un obiectiv primordial în această nouă strategie. Viziunea domeniului este de a crea branduri regionale puternice axate pe performanță, tradiții, să promoveze istoria locurilor și care ar putea reprezenta o sursă importantă a dezvoltării regionale durabile.

În anii următori, România își va promova produsele agroalimentare locale și produsele inovatoare și creative cu valoare adăugată ridicată. Potrivit evaluărilor făcute de reprezentanții Ministerului Agriculturii, România ar putea depăși o cifră de 1,5 miliarde de euro prin exportul de produse bio în următorii cinci ani, dacă acest sector va primi ajutor de la autorități.

Piața națională de alimente organice este încă într-un stadiu emergent. În cadrul acestui studiu au fost identificate constrângerile majore pentru dezvoltarea pieței ecologice din România arătându-se că instrumentele de management și marketing trebuie adaptate pentru a crește producția de produse ecologice în întregul lanț alimentară.

Dezvoltarea viitoare a unor noi piețe pentru produsele ecologice românești, valoarea adăugată prin prelucrarea produselor agricole din agricultura ecologică și/sau creșterea cotei de piață la nivel național creează oportunități pentru mulți operatori.

Concluzii și propuneri

Agricultura ecologică capătă o importanță din ce în ce mai mare și este în continuă expansiune. Această dezvoltare este susținută de cererea în creștere a consumatorilor pentru produse ecologice, deoarece devin din ce în ce mai conștienți și interesați de acestea pentru asigurarea sănătății, la care se adaugă numeroasele efecte favorabile asupra fermei agricole și mediului înconjurător.

Asigurarea sustenabilității ecologice a agriculturii se află în centrul politicilor și măsurilor UE, atât în interiorul Uniunii, cât și în politicile externe de cercetare-dezvoltare-inovare și cooperare dezvoltate de Comisie.

Practicile ecologice pot avea contribuții decisive în cadrul acestor politici, așa cum este recunoscut în mod explicit în noul Consens European pentru Dezvoltare. Din punct de vedere politic, atât reglementarea agriculturii ecologice cât și Politica Agricolă Comună pot fi considerate instrumente cu puternic potențial de promovare a acestui domeniu.

Specialiștii au arătat că viitorul Europei depinde de o planetă sănătoasă, de aceea toate inițiativele politice și legislative propuse referitoare la climă, mediu și sol, necesită implementarea urgentă, eficientă și constantă.

Agricultura ecologică este un sector de mare perspectivă pentru România, țara noastră beneficiind de condiții adecvate pentru dezvoltarea acestui sistem de agricultură, sol fertil și poluare scăzută a peisajului rural, în comparație cu celelalte țări dezvoltate economic care folosesc la scară largă tehnologii agricole superintensive, bazate în mare parte pe îngrășăminte chimice sintetice și pesticide.

În acest sens, la nivel național ar trebui să se militeze pentru educarea, informarea și conștientizarea consumatorilor români asupra beneficiilor agriculturii ecologice, atât din punct de vedere al sănătății umane, cât și pentru protejarea naturii și a biodiversității, prin promovarea unui consum alimentar sănătos și durabil, care să includă reducerea pierderilor și a risipei de alimente.

Totodată, se impune a se crea premisele economice în avantajul extinderii agriculturii ecologice în defavoare celei convenționale pentru fermierii români în condiții similare de finanțare și acces pe piață cu cei europeni, prin elaborarea unor politici specifice, coerente și aplicabile, precum și asigurarea unui cadru juridic adecvat care să faciliteze implementarea cu ușurință a prevederilor legislative, în vederea atingerii obiectivelor din strategiile respective.

Deasemenea, referitor la protecția solului, se impune armonizarea legislației naționale cu ultimele prevederi europene din Strategia UE privind solul, astfel încât să poată fi îndeplinite obiectivele stabilite, prin politici care să includă definirea condițiilor pentru starea ecologică

bună a solurilor, identificarea zonelor contaminate și tehnici pentru refacerea acestora, precum și cerințe privind monitorizării calității solului.

În concluzie, echipa de cercetare va susține și va promova opinia specialiștilor, care au arătat că viitorul Europei depinde de o planetă sănătoasă, de aceea toate inițiativele politice și legislative propuse referitoare la climă, mediu, sol și alimente, necesită implementarea urgentă, eficientă și constantă de către toate statele member ale Uniunii Europene, pentru atingerea dezideratului major referitor la dezvoltarea unui sistem alimentar european ecologic durabil, de la producție până la consum.

România poate fi un motor al acestor schimbări, angajându-se într-o transformare profundă a propriei sale economii și societăți pentru a atinge acestui deziderat, care ca genera creștere economică, noi modele de afaceri și noi piețe, crearea de noi locuri de muncă, dezvoltare tehnologică, precum și un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic.

Astfel, echipa de cercetare consideră că ar fi optim ca specialiștii din România să-și coroboreze eforturile în parteneriat cu mediul academic și cu sectorul privat, pentru crearea unor pârgii în vederea obținerii unei agriculturi ecologice mai dinamice, reziliente și competitive. De asemenea, opinăm că redresarea ar trebui să fie justă, cu respectarea principiilor competitivității, durabilității, coeziunii, solidarității, circularității, protecției mediului, solului și să respecte standardele sociale.

Este necesar ca eforturile să fie canalizate către standardizarea agriculturii ecologice, a transferului de cunoștințe și de tehnologii dinspre mediul academic către sectorul privat și public, promovarea digitalizării în producția organică, campanii intensive de informare privind beneficiile consumului de produse ecologice și influența asupra mediului și a solului a agriculturii ecologice, necesitatea colaborării între operatori etc.

Totodată, considerăm că ar putea fi incluse în Strategia agriculturii ecologice sau în ghidurile specifice, a următoarelor linii directoare, respectiv:

- reorientarea actualului sistem alimentar ecologic către un model durabil;
- extinderea domeniului de aplicare al normelor ecologice la o listă mai largă de produse și la noi norme pentru producția ecologică;
- creșterea quantumului subvenției pentru agricultura ecologică;
- sprijinirea dezvoltării durabile a producătorilor mici și mijlocii de produse agricole ecologice prin crearea unor instrumente de promovare eficiente și modele specifice de distribuție;

- cerințe mai simple, dar totuși stricte privind certificarea pentru agricultorii ecologici de mici dimensiuni;
- o abordare mai uniformă pentru reducerea riscului contaminării accidentale cu pesticide;
- monitorizarea inteligentă a culturilor și a efectivelor de animale în sistem ecologic;
- promovarea și susținerea Cercetării–Dezvoltării-Inovării în domeniu;
- intensificarea eforturilor prin abordarea factorilor direcți și indirecți ai declinului biodiversității și al naturii;
- consolidarea zonelor protejate;
- refacerea solurilor degradate prin dezvoltarea agriculturii ecologice;
- reducerea utilizării pesticidelor, antimicrobienele și îngrășămintelor;
- promovarea unui consum alimentar organic și a unor diete sănătoase mai durabile;
- reducerea pierderilor și a risipei de alimente;
- sisteme de control consolidate prin măsuri de precauție mai stricte, bazate pe o uniformizare a riscurilor, de-a lungul întregului lanț de producție a produselor ecologice;
- informare și consultanță pentru studenți, doctoranzi, producători, procesatori, comercianți în agricultura agro-ecologică.

BIBLIOGRAFIE

1. Beharrell, B. and MacFie, J.H. 1991. Consumer attitudes to organic foods. *British Food journal* 93(2):25-30.
2. Bertramsen, S.K. and Dobbs, T.L. 2001. Comparison of Prices for 'Organic' and 'Conventional' Grains and Soybeans in the Northern Great Plains and Upper Midwest: 1995 to 2000.
3. Bourn, D. and Prescott, J. 2002. A comparison of the nutritional value, sensory qualities and food safety of organically and conventionally produced foods. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. 42(1): 1-34.
4. Bourn, D. and Prescott, J. 2002. A comparison of the nutritional value, sensory qualities and food safety of organically and conventionally produced foods. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. 42(1): 1-34.
5. Davis, J.J. 1994. Consumer response to corporate environmental advertising. *Journal of Consumer Marketing*. 11(2): 25-37.
6. Economics Department, Agricultural Experiment Station, South Dakota State University.
7. Entz, M.H., Guilford, R. and Gulden, R. 1998. Productivity of Organic Cropping in the Eastern Prairies: On-farm Survey and Database Development, Department of Plant Science, University of Manitoba.
8. Goldman B.J. and Clancy, K.L. 1991. A survey of organic produce purchases and related attitudes of food cooperative shoppers. *American Journal of Alternative Agriculture*. 6(2): 89-96.
9. Goldman, M.C. and Hylton, W. 1972. *The Basic Book of Organically Grown Foods*. Erasmus, Pennsylvania, Rodale Press.
10. Gunter, G., and A. Furnham. 1992. *Consumer Profiles: An Introduction to Psychographics*. Routledge: London.
11. Halberg, N., Kristensen, I.S., 1997. Expected crop yield loss when converting to organic dairy farming in Denmark. *Biological Agriculture and Horticulture*. 14: 25-41.
12. Hamm, U., Gronefeld, F. And Halpin, D. 2002. Analysis of the European Market for Organic Food. *Organic Market Initiatives and Rural Development: Volume 1*. School of Management and Business, University of Wales, Wales.
13. Jolly, D.A., Schutz, G.H., Diaz-Knauf, K.V. and Johal, J. 1989. Organic foods: Consumer attitudes and use. *Food Technology*. November: 60-66.
14. Klonsky K. and Tourte, L. 1998. Organic agricultural production in the United States: Debates and directions. *American Journal of Agricultural Economics*. 80(5): 1119-1124.

15. La Via, G. and A.M.D. Nucifora. 2002. The determinants of the price mark-up for organic fruit and vegetable products in the European Union. *British Food Journal*. 104(3/4/5): 319-336.
16. Lancaster, K. J. 1966. A new approach to consumer theory. *The Journal of Political Economy*. 74(2): 132-157.
17. Misra, S., Huang, C.L. and Ott, S.L. 1991. Georgia consumers preference for organically grown fresh produce. *Journal of Agribusiness*. Fall 1991.
18. Olsen, J.C. 1972. Cue utilization in the quality perception process: a cognitive model and an empirical test. Unpublished Ph.D. thesis. Purdue University. Lafayette, IN.
19. Parsons, W. 2002. Organic Fruit and Vegetable Production: Is it for you? Catalogue no. 21-004- XIE. Statistics Canada, Ottawa.
20. Rosen, S. 1974. Hedonic prices and implicit markets: product differentiation in pure competition. *Journal of Political Economy* 82: 34 - 55.
21. Saracin, V.C. 2015. An exploratory research regarding romanian organic farming sector, Scientific Works. Series C. Veterinary Medicine. Vol. LXI (1):260-265
22. Sundrum, A. 2001. Organic livestock farming: a critical review. *Livestock Production Science*. 67: 207-215
23. Torjusen, Nyberg and Wandel. 1999. Organic Food; Consumers' Perceptions and Dietary Choices. SIFO-Report No. 5-1999. www.sifo.no/english/publications/environment
24. Vindigni, G., Janssen, M.A. and Jager, W. 2002. Organic food consumption: A multi-theoretical framework of consumer decision making. *British Food Journal*. 104(8): 624-642.

Agricultura ecologică capătă o importanță din ce în ce mai mare și este în continuă expansiune. Această dezvoltare este susținută de cererea în creștere a consumatorilor pentru produse ecologice, deoarece devin din ce în ce mai conștienți și interesați de acestea pentru asigurarea sănătății, la care se adaugă numeroasele efecte favorabile asupra fermei agricole și mediului înconjurător.

Asigurarea sustenabilității ecologice a agriculturii se află în centrul politicilor și măsurilor UE, atât în interiorul Uniunii, cât și în politicile externe de cercetare-dezvoltare-inovare și cooperare dezvoltate de Comisie.

Practicile ecologice pot avea contribuții decisive în cadrul acestor politici, așa cum este recunoscut în mod explicit în noul Consens European pentru Dezvoltare. Din punct de vedere politic, atât reglementarea agriculturii ecologice cât și Politica Agricolă Comună pot fi considerate instrumente cu puternic potențial de promovare a acestui domeniu.

Specialiștii au arătat că viitorul Europei depinde de o planetă sănătoasă, de aceea toate inițiativele politice și legislative propuse referitoare la climă, mediu și sol, necesită implementarea urgentă, eficientă și constantă.

Agricultura ecologică este un sector de mare perspectivă pentru România, țara noastră beneficiind de condiții adecvate pentru dezvoltarea acestui sistem de agricultură, sol fertil și poluare scăzută a peisajului rural, în comparație cu celelalte țări dezvoltate economic care folosesc la scară largă tehnologii agricole superintensive, bazate în mare parte pe îngrășăminte chimice sintetice și pesticide.

În acest sens, la nivel național ar trebui să se militeze pentru educarea, informarea și conștientizarea consumatorilor români asupra beneficiilor agriculturii ecologice, atât din punct de vedere al sănătății umane, cât și pentru protejarea naturii și a biodiversității, prin promovarea unui consum alimentar sănătos și durabil, care să includă reducerea pierderilor și a risipei de alimente.

Totodată, se impune a se crea premisele economice în avantajul extinderii agriculturii ecologice în defavoare celei convenționale pentru fermierii români în condiții similare de finanțare și acces pe piață cu cei europeni, prin elaborarea unor politici specifice, coerente și aplicabile, precum și asigurarea unui cadru juridic adecvat care să faciliteze implementarea cu ușurință a prevederilor legislative, în vederea atingerii obiectivelor din strategiile respective.

Deasemenea, referitor la protecția solului, se impune armonizarea legislației naționale cu ultimele prevederi europene din Strategia UE privind solul, astfel încât să poată fi îndeplinite obiectivele stabilite, prin politici care să includă definirea condițiilor pentru starea ecologică

BIBLIOGRAFIE

1. Beharrell, B. and MacFie, J.H. 1991. Consumer attitudes to organic foods. *British Food journal* 93(2):25-30.
2. Bertramsen, S.K. and Dobbs, T.L. 2001. Comparison of Prices for 'Organic' and 'Conventional' Grains and Soybeans in the Northern Great Plains and Upper Midwest: 1995 to 2000.
3. Bourn, D. and Prescott, J. 2002. A comparison of the nutritional value, sensory qualities and food safety of organically and conventionally produced foods. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. 42(1): 1-34.
4. Bourn, D. and Prescott, J. 2002. A comparison of the nutritional value, sensory qualities and food safety of organically and conventionally produced foods. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. 42(1): 1-34.
5. Davis, J.J. 1994. Consumer response to corporate environmental advertising. *Journal of Consumer Marketing*. 11(2): 25-37.
6. Economics Department, Agricultural Experiment Station, South Dakota State University.
7. Entz, M.H., Guilford, R. and Gulden, R. 1998. Productivity of Organic Cropping in the Eastern Prairies: On-farm Survey and Database Development, Department of Plant Science, University of Manitoba.
8. Goldman B.J. and Clancy, K.L. 1991. A survey of organic produce purchases and related attitudes of food cooperative shoppers. *American Journal of Alternative Agriculture*. 6(2): 89-96.
9. Goldman, M.C. and Hylton, W. 1972. *The Basic Book of Organically Grown Foods*. Erasmus, Pennsylvania, Rodale Press.
10. Gunter, G., and A. Furnham. 1992. *Consumer Profiles: An Introduction to Psychographics*. Routledge: London.
11. Halberg, N., Kristensen, I.S., 1997. Expected crop yield loss when converting to organic dairy farming in Denmark. *Biological Agriculture and Horticulture*. 14: 25-41.
12. Hamm, U., Gronefeld, F. And Halpin, D. 2002. Analysis of the European Market for Organic Food. *Organic Market Initiatives and Rural Development: Volume 1*. School of Management and Business, University of Wales, Wales.
13. Jolly, D.A., Schutz, G.H., Diaz-Knauf, K.V. and Johal, J. 1989. Organic foods: Consumer attitudes and use. *Food Technology*. November: 60-66.
14. Klonsky K. and Tourte, L. 1998. Organic agricultural production in the United States: Debates and directions. *American Journal of Agricultural Economics*. 80(5): 1119-1124.

15. La Via, G. and A.M.D. Nucifora. 2002. The determinants of the price mark-up for organic fruit and vegetable products in the European Union. *British Food Journal*. 104(3/4/5): 319-336.
16. Lancaster, K. J. 1966. A new approach to consumer theory. *The Journal of Political Economy*. 74(2): 132-157.
17. Misra, S., Huang, C.L. and Ott, S.L. 1991. Georgia consumers preference for organically grown fresh produce. *Journal of Agribusiness*. Fall 1991.
18. Olsen, J.C. 1972. Cue utilization in the quality perception process: a cognitive model and an empirical test. Unpublished Ph.D. thesis. Purdue University. Lafayette, IN.
19. Parsons, W. 2002. Organic Fruit and Vegetable Production: Is it for you? Catalogue no. 21-004- XIE. Statistics Canada, Ottawa.
20. Rosen, S. 1974. Hedonic prices and implicit markets: product differentiation in pure competition. *Journal of Political Economy* 82: 34 - 55.
21. Saracin, V.C. 2015. An exploratory research regarding romanian organic farming sector, *Scientific Works. Series C. Veterinary Medicine*. Vol. LXI (1):260-265
22. Sundrum, A. 2001. Organic livestock farming: a critical review. *Livestock Production Science*. 67: 207-215
23. Torjusen, Nyberg and Wandel. 1999. Organic Food; Consumers' Perceptions and Dietary Choices. SIFO-Report No. 5-1999. www.sifo.no/english/publications/environment
24. Vindigni, G., Janssen, M.A. and Jager, W. 2002. Organic food consumption: A multi-theoretical framework of consumer decision making. *British Food Journal*. 104(8): 624-642.